

RAZISKOVALNA NALOGA

Zala Bertalanič, 8. b

Luna Lang, 8. b

Alja Škaper, 7. a

OSNOVNA ŠOLA SVETI JURIJ
SVETI JURIJ 13

KAKŠEN ODNOS IN ZNANJE IMAJO NAJSTNIKI O SPOLNOSTI?

Raziskovalno področje: interdisciplinarno področje

Avtorice: Zala Bertalanič, 8. b, Luna Lang, 8. b in Alja Škaper, 7. a

Mentorici: Anita Fartek, univ. dipl. psih.
Andreja Sraka, univ. dipl. ped.

Sveti Jurij, april 2023

ZAHVALA

Za pomoč in sodelovanje se zahvaljujemo:

- mentoricama Aniti Fartek in Andreji Sraka za nasvete in spodbudo;
- anketiranim učencem, da so si vzeli čas in izpolnili našo anketo;
- učiteljici slovenskega jezika za jezikovni pregled raziskovalne naloge;
- učiteljici Katarini Marič za prevod povzetka;
- učiteljici Bojani Škaper Mertelj za pomoč pri tehničnem oblikovanju raziskovalne naloge;
- ravnatelju šole, ki je finančno omogočil nastanek naše raziskovalne naloge.

Vsem, ki so nam na kakršenkoli način pomagali, še enkrat najlepša hvala.

VSEBINSKO KAZALO

POVZETEK	1
ABSTRACT	2
1.0 TEORETIČNI UVOD.....	3
1.1 OBDOBJE MLADOSTNIŠTVA IN PUBERTETA	3
1.2 KAJ SO SPOLNOST, SPOLNE AKTIVNOSTI IN SPOLNA VZGOJA?.....	4
1.3 RAZISKAVE S PODROČJA SPOLNOSTI MED MLADIMI.....	6
1.4 ZAKONSKA IZHODIŠČA S PODROČJA SPOLNOSTI.....	7
1.5 OPREDELITEV PROBLEMA IN HIPOTEZE	7
2.0 EMPIRIČNI DEL	9
2.1 VZOREC.....	9
2.2 UPORABLJENI PRIPOMOČKI, POSTOPEK ZBIRANJA IN OBDELAVE PODATKOV	9
3.0 REZULTATI.....	10
3.1 REZULTATI ANKETNEGA VPRAŠALNIKA ZA UČENCE.....	10
4.0 DISKUSIJA	33
5.0 ZAKLJUČEK.....	43
6.0 LITERATURA.....	45
7.0 PRILOGA	46

KAZALO GRAFIKONOV

<i>Grafikon 1. Odgovori anketirancev na vprašanje Kje si dobil prve informacije o spolnosti? v odstotkih (%)</i>	10
<i>Grafikon 2. Ocene anketirancev trditve O spolnosti se pogovarjam s svojimi starši v odstotkih (%)</i>	11
<i>Grafikon 3. Ocene anketirancev trditve O spolnosti se pogovarjam s svojimi prijatelji v odstotkih (%)</i>	11
<i>Grafikon 4. Ocene anketirancev trditve O spolnosti berem knjige in strokovne članke v odstotkih (%)</i>	12
<i>Grafikon 5. Ocene anketirancev trditve O spolnosti iščem informacije na spletu v odstotkih (%)</i>	12
<i>Grafikon 6. Ocene anketiranih fantov na vprašanje Katere od spodaj naštetih spolnih aktivnosti se ti zdijo primerne za osnovnošolce? v odstotkih (%)</i>	13
<i>Grafikon 7. Ocene anketiranih deklet na vprašanje Katere od spodaj naštetih spolnih aktivnosti se ti zdijo primerne za osnovnošolce? v odstotkih (%)</i>	14
<i>Grafikon 8. Odgovori anketirancev na vprašanje Ali si katero od zgoraj naštetih spolnih aktivnosti že počel in jo obžaluješ? v odstotkih (%)</i>	14
<i>Grafikon 9. Ocene anketirancev trditve Med puberteto se telo deklet in fantov zelo spremeni v odstotkih (%)</i>	15
<i>Grafikon 10. Ocene anketirancev trditve Do menstruacije pride enkrat na mesec, ko jajčece zapusti jajčnik v odstotkih (%)</i>	16
<i>Grafikon 11. Ocene anketirancev trditve Jajčece se oplodi v maternici v odstotkih (%)</i>	16
<i>Grafikon 12. Ocene anketirancev trditve Semenčica so spravljeni v moških modih v odstotkih (%)</i>	17
<i>Grafikon 13. Ocene anketirancev trditve Pri prvem spolnem odnosu ženska ne more zanositi v odstotkih (%)</i>	17
<i>Grafikon 14. Ocene anketirancev trditve Kontracepcijska tableta je najučinkovitejšo kontracepcijsko sredstvo v odstotkih (%)</i>	18
<i>Grafikon 15. Ocene anketirancev trditve Med menstruacijo ženska ne more zanositi v odstotkih (%)</i>	18
<i>Grafikon 16. Ocene anketirancev trditve Puberteta se pri dekletih in fantih dogaja v isti starosti v odstotkih (%)</i>	19

Grafikon 17. Ocene anketirancev trditve <i>Nekateri fantje imajo menstruacijo</i> v odstotkih (%).	19
Grafikon 18. Ocene anketirancev trditve <i>Sperma zapusti spolni ud pri ejakulaciji</i> v odstotkih (%).	20
Grafikon 19. Ocene anketirancev trditve <i>Do oploditve-združitve jajčeca in semenčica pride v nožnici</i> v odstotkih (%).	20
Grafikon 20. Ocene anketirancev trditve <i>Žensko jajčece lahko oplodi več semenčic</i> v odstotkih (%).	21
Grafikon 21. Ocene anketirancev trditve <i>Moško telo proizvede več milijon semenčic na dan</i> v odstotkih (%).	21
Grafikon 22. Ocene anketirancev trditve <i>Menstruacija lahko traja od 3 do 7 dni</i> v odstotkih (%).	22
Grafikon 23. Ocene anketirancev trditve <i>Med menstruacijo se ne bi smeli ukvarjati s športom ali plavati</i> v odstotkih (%).	22
Grafikon 24. Ocene anketirancev trditve <i>Menstruacija traja od pubertete naprej do konca življenja</i> v odstotkih (%).	23
Grafikon 25. Ocene anketirancev trditve <i>Maternica je organ, v katerem zraste plod</i> v odstotkih (%).	23
Grafikon 26. Ocene anketirancev trditve <i>Krče lahko pripišemo krčenju maternice med menstruacijo</i> v odstotkih (%).	24
Grafikon 27. Ocene anketirancev trditve <i>Erekcija je utrditev moškega spolnega uda</i> v odstotkih (%).	24
Grafikon 28. Ocene anketirancev trditve <i>V osnovni šoli je dovolj spolne vzgoje</i> v odstotkih (%).	25
Grafikon 29. Ocene anketirancev trditve <i>Spolnost je med osnovnošolci tema, o kateri jim je nerodno govoriti</i> v odstotkih (%).	26
Grafikon 30. Ocene anketirancev trditve <i>Za prvi spolni odnos se mladi odločajo zaradi vpliva vrstnikov</i> v odstotkih (%).	26
Grafikon 31. Ocene anketirancev trditve <i>Če sta dva zelo zaljubljena, si lahko pošiljata »intimne« slike (v spodnjem perilu)</i> v odstotkih (%).	27
Grafikon 32. Ocene anketirancev trditve <i>Če ima punca mlajša od 15 let starejšega fanta in se oba strinjata, ni nič narobe, če imata spolni odnos</i> v odstotkih (%).	27

Grafikon 33. Ocene anketirancev trditve <i>Normalno se mi zdi, da imajo mladi prvi spolni odnos že v osnovni šoli</i> v odstotkih (%).....	28
Grafikon 34. Ocene anketirancev trditve <i>Nič ni narobe, če na spletu gledamo pornografske vsebine</i> v odstotkih (%).....	29
Grafikon 35. Ocene anketirancev trditve <i>Normalno je, če eksperimentiramo s spolnostjo, že v osnovni šoli</i> v odstotkih (%).....	29
Grafikon 36. Ocene anketirancev trditve <i>Pred prvim spolnim odnosom bi se morali pogovoriti s starši</i> v odstotkih (%).....	30
Grafikon 37. Odgovori anketirancev na vprašanje <i>Kdo ima po tvojem mnenju več znanja o spolnosti?</i> v odstotkih (%).....	31
Grafikon 38. Odgovori anketirancev na vprašanje <i>Kaj bi storil/-a, če bi te kdo nagovarjal v spolno aktivnost, ki si je ti ne želiš?</i> v odstotkih (%).....	31
Grafikon 39. Odgovori anketirancev na vprašanje <i>Zaradi katerega od spodaj naštetih razlogov, bi se ti oz. si se odločil za prvi spolni odnos?</i> v odstotkih (%).....	32

POVZETEK

Spolnost je aktivnost, s katero se bodo vsi najstniki slej ko prej ali so se že srečali. Same smo opazile, da se o tej temi ne govori veliko. Menimo, da je veliko informacij, ki jih mladi lahko dobijo kjer koli, napačnih ali nepreverjenih. Zato sem nam zdi pomembno, da dobijo pravilne in preverjene informacije predvsem v šoli, od staršev ter drugih preverjenih virov.

Da bi podrobneje raziskale znanje in mnenje osnovnošolcev o spolnosti, smo se odločile pripraviti raziskovalno nalogo na to temo, pri čemer smo želele primerjati mnenje in znanje fantov in deklet. Pripravile smo anketni vprašalniki o medosebnih odnosih in spolnosti. Anketni vprašalnik za učence je izpolnilo 226 anketirancev, ki obiskujejo 7., 8. in 9. razred osnovne šole. Od tega jih je bilo 126 ženskega spola in 110 moškega spola. Anketiranci so iz petih pomurskih osnovnih šol (OŠ Sveti Jurij, OŠ Kuzma, OŠ Mala Nedelja, OŠ Tišina in OŠ Grad).

Rezultati naše raziskovalne naloge so pokazali, da je največ učencev prve informacije o spolnosti dobilo od prijateljev, nekoliko manj pa od staršev ter iz medijev. Informacije o spolnosti najpogosteje dobijo ob pogovorih s prijatelji. Izvedele smo tudi, da imajo osnovnošolci o spolnosti kar nekaj znanja ter da imata oba spola podoben pogled na to temo. Pokazalo se je tudi nekaj razlik med spoloma. 27,0 % anketiranih fantov in 15,0 % anketiranih deklet se je že srečalo s tako obliko spolne aktivnosti, ki jo obžalujejo. Ena četrтина anketiranih deklet in kar 52,0 % anketiranih fantov meni, da v osnovni šoli ni dovolj spolne vzgoje. Zaskrbljujoče je, da 30,0 % anketiranih fantov in 20,0 % anketiranih deklet meni, da ni nič narobe, če ima dekle, mlajše od 15 let, starejšega fanta in imata spolni odnos, čeprav je to z zakonskega vidika kaznivo dejanje. Večina anketiranih osnovnošolcev bi se tudi pravilno odzvala, če bi jih kdo nagovarjal v spolno aktivnost, ki si jo oni sami ne bi želeli (povedali bi staršem, drugi odrasli osebi, prijateljem ...).

Z raziskovalno nalogo smo ugotovile, da ima večina osnovnošolcev pravilne informacij o spolnosti ter delovanju spolnih organov ter da je to tema, o kateri je nekoliko bolj nerodno govoriti dekletom kot fantom. Menimo, da je pomembno, da spolnost ni tabu tema, da se čim več pogovarjamo o njej, pridobivamo pravilne in preverjene informacije, saj je spolnost popolnoma normalna aktivnost in se z njo sreča vsak človek.

ABSTRACT

Sexuality is an activity that all teenagers will encounter sooner or later. Some of them may already have. We have noticed that this topic is not talked about that much. We believe that much of all the information young people can get anywhere is incorrect or unverified. That's why we think it's important that they get correct and verified information, especially at school, from parents and other verified sources.

For further investigation the knowledge and opinions of primary school pupils on sexuality, we decided to carry out this research on this topic. The aim was to compare the opinions and knowledge of boys and girls. Questionnaires on interpersonal relationships and sexuality were prepared. The questionnaire for primary school pupils was completed by 226 respondents from grades 7, 8 and 9. 126 respondents were female and 110 were male. They are from five primary schools in the Pomurje region (Primary School Sveti Jurij, Primary School Kuzma, Primary School Mala Nedelja, Primary School Tišina and Primary School Grad).

The results of our research showed that the most pupils got their first information about sexuality from a friend, and slightly less from parents and media. They get most of information about sexuality from talking to friends. We also found out that primary school pupils have quite a bit of knowledge about sexuality and that both genders have similar views on the topic. There were also some gender differences. 27,0% of the boys and 15,0% of the girls have engaged in sexual activity they regret. One quarter of the girls and 52,0% of the boys surveyed feel that there is not enough sex education in primary school. Worryingly, 30,0% of the boys and 20,0% of the girls think that there is nothing wrong with a girl having a boyfriend under 15 and having sex, even though it is a criminal offence of law. Most of the primary school pupils surveyed would also react correctly if someone persuaded them to engage in sexual activity that they themselves did not want to engage (they would tell their parents, another adult, friends, etc.).

In our research it is shown that the most of primary school pupils have correct information about sexuality and genital function, and that it is a topic that girls are slightly more embarrassed to talk about than boys. We believe it is important that sexuality is not a taboo subject, that we should talk about it as much as possible, that we get correct and verified information, because sexuality is a completely normal activity that everyone encounters.

Smo Zala, Luna in Alja iz OŠ Sveti Jurij. V sklopu naše raziskovalne naloge bi rade raziskale spolnost med najstniki v osnovni šoli. Zanima nas, kakšen odnos imajo najstniki do spolnosti, koliko najstnikov je že spolno aktivnih v osnovni šoli, ali se zavedajo morebitnih tveganj. Pri tem želimo primerjati odgovore najstnic in najstnikov in tako ugotoviti, ali prihaja do razlik med spoloma.

1.0 TEORETIČNI UVOD

V teoretičnem uvodu bomo predstavile temeljne pojme raziskovalne naloge: obdobje mladostništva in pubertete, kaj je spolna vzgoja in njen pomen ter kaj kažejo raziskave s tega področja.

1.1 OBDOBJE MLADOSTNIŠTVA IN PUBERTETA

Mladostništvo ali s tujko adolescenca (kar pomeni dozorevati) je razvojno obdobje med koncem otroštva in začetkom zgodnje odraslosti, torej med približno 11. in 24. letom starosti. To razvojno obdobje se začne s predpuberteto in puberteto, obdobje pospešenega telesnega razvoja, vključno z razvojem reproduktivne zrelosti, ki sledi intenzivni telesni rasti in se nadaljuje v zgodnja dvajseta leta. Za obdobje pubertete je najbolj značilen pospešeni telesni razvoj, ki vključuje doseganje reproduktivne zrelosti. Navadno sovпада s tistim delom mladostništva, ki je v razvojni psihologiji opredeljeno kot zgodnje obdobje mladostništva (Zupančič, 2004: 511).

Obstaja več delitev mladostništva na posamezna obdobja, med katerimi prihaja do manjših razlik v starostni opredelitvi začetka in konca posameznega obdobja. Avtorica Zupančič (2004: 542) mladostništvo deli na tri obdobja:

- zgodnje mladostništvo (do približno 14. leta starosti),
- srednje mladostništvo (do približno 17. ali 18. leta) in
- pozno mladostništvo (do približno 22. ali 24. leta).

Med odrasčanjem se spreminjajo naši odnosi z vrstniki in način, kako oblikujemo prijateljstva. Do srednjega mladostništva so običajno odnosi z vrstniki omejeni na istospolne izbire. V poznem otroštvu posameznik najde vrstnike, ki so mu podobni po zanimanju, preferencah, spretnostih itn., med predstavniki istega spola. V obdobju pubertete mladostniki še bolj izrazito navezujejo socialne stike z istospolnimi vrstniki, s katerimi kot s sebi podobnimi komunicirajo o teh spremembah, njihovih pozitivnih in negativnih vidikih ter se skupaj spoprijemajo s prijetnimi in neprijetnimi izkušnjami. Ob koncu zgodnjega mladostništva pa začnejo posamezniki v povprečju več pozornosti posvečati vrstnikom nasprotnega spola. Vendar so interakcije z nasprotnim spolom v tem obdobju najpogostejše v obliki skupnih dejavnosti (družb) in ne v obliki individualnih srečanj (Zupančič in Svetina, 2004: 608).

V obdobju srednjega mladostništva se začnejo oblikovati tesnejši medosebni odnosi (mladostniki začnejo »hoditi z nekom«). V poznem mladostništvu pa postanejo te interakcije z

nasprotnim spolom bolj individualne in intimne. Za partnerja si želijo nekoga, ki ima izoblikovane načrte za prihodnost. Pomembni so skupni interesi, vzajemno razumevanje, intimnost in dolgoročna zanesljivost partnerja. Mladostniki pridobijo prve spolne izkušnje v obdobju zgodnjega mladostništva, do spolnih odnosov pa prihaja nekoliko kasneje, navadno v srednjem mladostništvu (Zupančič in Svetina, 2004: 608).

1.2 KAJ SO SPOLNOST, SPOLNE AKTIVNOSTI IN SPOLNA VZGOJA?

Spolnost je iz latinščine izvirajoča beseda in pomeni v leksikonskem smislu vse pojave, ki se nanašajo na spolnost. Slovar slovenskega knjižnega jezika (1985) navaja:

- seks - spolnost;
- seksualnost - spolnost;
- spolnost - značilnosti, ravnanje, izhajajoče iz spolnega nagona, spolna dejavnost, spolno življenje.

Spolnost še vedno velja za temo, o kateri marsikdo še danes govori z zadržkom ali pa sploh ne govori. Kljub prepričanju staršev, da mladi informacije, povezane s spolnostjo in vsebino o spolnosti, hitro najdejo in so jim dostopne, v veliko primerih temu ni tako. Spolnost je področje, ki se mu noben zdrav mladostnik ne more izogniti, saj se pojavlja s telesnim razvojem v obliki spolnega nagona, ki je povsem normalna in pomembna stvar, vendar pri mladostnikih vse pogostejše spolna zrelost prehiti njihovo čustveno in socialno zrelost. Če je bilo v preteklosti pričakovano, da mladostnik ne začne s spolnim življenjem, preden ni socialno in fiziološko ter psihološko zrel, je danes že kar normalno in vse bolj pogosto, da se s spolnostjo srečajo že osnovnošolci (Korošec, Vučenovič in Šarkan, 2005).

Spolnost je opredeljena kot elementarna potreba, je aktivnost človeka, ki je enakovredna vsem ostalim človeškim aktivnostim. Ni nekaj skrivnostno odmaknjenega, tudi ni nekaj, kar bi bilo potrebno skrivati in o tem govoriti šepetaje (Hrastar, 2013; po Hudobivnik, 2016). Mladi med spolne aktivnosti prištevajo dotikanje, poljubljanje, objemanje, spolni odnos, samozadovoljevanje ...

Spolna usmerjenost ali spolna orientacija pa nam pove, s kom bi bili v razmerju oziroma kdo nas privlači. Spolnost je naravni del življenja in gre za zasebno in intimo dejanje, v katerem uživata oba (Cox, 2022: 56).

Seks je krajša beseda za spolni odnos, do katerega pride, ko se dva človeka združita v telesnem smislu. To ni stvar, katere bi se morali sramovati, čeprav je tudi pomembno, da se oba počutita varno in si tega želita. Ljudje imajo spolne odnose zato, da bi dobili otroke pa tudi zato, ker v tem uživajo. Ko dva človeka začneta s kakršnokoli spolno aktivnostjo, med katere spada tudi poljubljanje, se morata s tem oba strinjati, temu rečemo privolitev (Cox, 2022: 60).

Pri tem so ključna tri vprašanja, s katerimi pri partnerju lahko preverimo, da gre za dejansko privolitev, in sicer (po Chavez Perez, 2020: 187):

1. **pritrdilno soglasje:** Ali je oseba z jasnim dejanjem ali besedami privolila v spolni odnos?
2. **prostovoljna privolitev:** Ali je oseba privolila po lastni volji, ali je to storila zaradi sile ali napada?
3. **sposobnost za privolitev:** Ali je bila oseba sposobna privoliti?

V kolikor imamo pritrديلen odgovor na vsa zgornja vprašanja, smo lahko z veliko gotovostjo prepričani, da gre za privolitev v spolno aktivnost.

Spodaj je navedenih devet dejstev, ki zajemajo definicijo spolnosti.

1. Spolnost je več kot le telo in seks (čeprav vključuje tudi te stvari).
2. Spolnost vključuje našo spolno identiteto (občutek, da smo moški ali ženska).
3. Spolnost vključuje našo spolno vlogo (idejo o tem, kako naj se obnašamo kot moški oz. ženska).
4. Spolnost vključuje našo spolno orientacijo (heteroseksualno, homoseksualno ali biseksualno).
5. Spolnost vključuje občutke o našem telesu oziroma o naši telesni podobi. Slaba telesna podoba ima velik vpliv na našo sposobnost imeti zdrave odnose. Oseba s slabo telesno podobo lahko misli, da si ne zasluži dobrega partnerja in pogosto se lahko zgodi prav to. Takšna oseba si lahko najde partnerja, ki je ne spoštuje ali jo lahko celo zlorabi.
6. Spolnost vključuje naše spolne izkušnje, misli, ideje in fantazije.
7. Spolnost vključuje način, kako mediji, družina, prijatelji, vera, starost, življenjski cilji in samopodoba oblikujejo našo spolno identiteto.
8. Spolnost vključuje način, kako izkušamo intimnost, dotike, ljubezen, sočutje, veselje in žalost.
9. Spolnost izražamo z načinom, kako govorimo, kako se nasmehnemo, stojimo, sedimo, se oblačimo, plešemo, se smejimo in nenazadnje jočemo (Krivec, 2016).

V nadaljevanju bomo predstavile spolno vzgojo in kako poteka v osnovnih šolah.

Spolna vzgoja je pojem, ki ga mnogi teoretiki razlagajo na več načinov, predvsem glede njenih vsebin. Po Spanierju (po Hudobivnik 2016) je spolna vzgoja ožji pojem, ki predstavlja del spolne socializacije, v katerem pridobivamo veščine, znanje in vrednote, povezane s spolnostjo. Spolna vzgoja je pojem, ki zajema pridobivanje znanja o spolnosti in spolnem vedenju prek formalnega in neformalnega izobraževanja ter ponotranjenju spolnih izkušenj in predstavlja del spolne socializacije mladostnika. Spolna vzgoja je del širšega razvojnega procesa spolne socializacije, ki je sestavljen iz številnih med seboj povezanih socialno-psiholoških komponent (Hudobivnik, 2016).

Spolna vzgoja v Sloveniji ni sistematično urejena, ne v osnovnih šolah, niti na ostalih stopnjah izobraževanja. Zaradi tega lahko zapišemo, da je spolna vzgoja v šolah nepopolna in neučinkovita (Hudobivnik, 2016).

Predmet, ki vključuje največ vsebin s področja spolnosti, je biologija. Učni načrt predmeta biologija v osmem razredu osnovne šole predvideva obravnavo spolne vzgoje v okviru teme razmnoževanje. Spolna vzgoja sicer predstavlja del programa Vzgoja za zdravje, ki je v osnovnošolski kurikulum vključena kot medpredmetna vsebina, predavanja in delavnice na to temo pa izvajajo predavatelji iz zdravstvenih domov.

V Sloveniji je področje organiziranosti spolne vzgoje v zaostanku. Številne razvitejše države, kot so Francija, Nizozemska in Švedska, so že v devetdesetih letih v učne načrte uspešno vključile program spolne vzgoje, ki daje poudarek komunikacijskim veščinam, odnosom in odgovorni spolnosti, vsako leto pa organizirajo številne seminarje in izobraževanja za učitelje, ki predavajo o spolni vzgoji (Hudobivnik, 2016).

1.3 RAZISKAVE S PODROČJA SPOLNOSTI MED MLADIMI

Slovenija je tudi na področju raziskovanja spolnosti v primerjavi z drugimi državami v zaostanku. Čeprav so bile na populaciji mladih (predvsem srednješolcev) narejene številne raziskave, jih je večina javnozdravstvenih.

Sem spadajo naslednje raziskave (povzeto po Hudobivnik, 2016): *Spolnost v adolescenci: znanja in predsodki* (Stražičar in drugi 1990), *Spolno vedenje ljubljanskih srednješolcev* (Androjna in Krčmar 1994), *Raziskava o spolnem vedenju srednješolcev* (Pinter in drugi 1996), *HBSC – young people's health in context: health behaviour in school-aged children* (Sterger in Pucelj 2001/2002), *Spolno vedenje slovenskih srednješolcev v letu 2004* (Pinter in drugi 2004), *HBSC – young people's health in context: health behaviour in school-aged children* (Jeriček in drugi 2006, 2010, 2014).

Družboslovnih raziskav o spolnem vedenju mladostnikov je malo, večinoma pa se ukvarjajo s spolnim vedenjem srednješolcev. Mednje sodita raziskavi Bernika in kolegov iz leta 1995 z naslovom *Mladi in aids I.*, ter Godine in kolegov iz leta 1997 z naslovom *Mladi in aids II.* (ibid. 2010, 30; po Hudobivnik, 2016).

S spolno vzgojo v Sloveniji se veliko ukvarjajo tudi avtorji s področja zdravstva. Poleg dr. Bojane Pinter se z vprašanjem spolne vzgoje ukvarjata tudi Silvestra Hoyer in Aleksandra Stjepanović, ki sta v članku *Spolna vzgoja mladostnikov* iz leta 1997 predstavili rezultate diplomskega dela, ki kažejo na to, da je spolna vzgoja v Sloveniji pomanjkljiva. Na področju javnega zdravstva je bilo leta 2013 napisano raziskovalno poročilo avtorjev Aleksandre Žalar, Evite Leskovšek, Fani Čeh in Vilija Prodana z naslovom *Spolna vzgoja v okviru formalnega izobraževanja*, v katerem so dijake slovenskih srednjih šol spraševali, če so zadovoljni s količino in kvaliteto informacij o spolnosti. Družboslovnih raziskav na temo spolnosti med mladimi v Sloveniji primanjkuje (Hudobivnik, 2016).

Evropska raziskava *Z zdravjem povezana vedenja v šolskem obdobju med mladostniki v Sloveniji* iz leta 2014 je pokazala, da se je odstotek petnajstletnikov, ki so že imeli spolni odnos

znižal tako pri fantih kot pri dekletih. V primerjavi z raziskavo iz leta 2010 se je delež pri fantih znižal iz 32,5 % na 23,5 %. Pri dekletih pa se je ta delež znižal iz 24,8 % na 17,1 % (Jeriček Klanšček, 2015).

1.4 ZAKONSKA IZHODIŠČA S PODROČJA SPOLNOSTI

Zakonsko določena starost, pri kateri lahko posameznik privoli v spolni odnos, se razlikuje od države do države. Takšni zakoni so namenjeni temu, da otroke in mlade zaščitijo pred napadi odraslih oseb (Chavez Perez, 2020: 173). V Sloveniji obstajajo zakonska določila, ki jasno opredeljujejo dovoljena in nedovoljena dejanja s področja spolnosti. Konkretna zakonska določila so navedena v nadaljevanju.

Kazenski zakonik v 173. členu določa, da je spolni napad na osebo mlajšo od 15 let kaznivo dejanje in predpisuje tudi sankcije:

»Kdor spolno občuje ali stori kakšno drugo spolno dejanje z osebo drugega ali istega spola, ki še ni stara petnajst let, se kaznuje z zaporom od treh do osmih let.«

»Kdor stori dejanje iz prejšnjega odstavka s slabotno osebo, ki še ni stara petnajst let, ali tako, da uporabi silo ali zagrozi z neposrednim napadom na življenje ali telo, ali na tak način doseže storitev dejanja z drugo osebo, se kaznuje z zaporom od petih do petnajstih let.«

»Učitelj, vzgojitelj, skrbnik, posvojitelj, roditelj, duhovnik, zdravnik ali druga oseba, ki z zlorabo svojega položaja spolno občuje ali stori kakšno drugo spolno dejanje z osebo, ki še ni stara petnajst let in mu je zaupana v učenje, vzgojo, zdravljenje, varstvo ali oskrbo, se kaznuje z zaporom od treh do desetih let.«

»Kdor v okoliščinah iz prvega, drugega in tretjega odstavka tega člena kako drugače prizadene spolno nedotakljivost osebe, ki še ni stara petnajst let, se kaznuje z zaporom do petih let. Dejanje iz prvega odstavka tega člena ni protipravno, če je bilo storjeno z osebo primerljive starosti in če ustreza stopnji njene duševne in telesne zrelosti.«

V nadaljevanju isti zakonik v členu 173 a pravi:

»Kdor osebo, mlajšo od petnajst let, prek informacijskih ali komunikacijskih tehnologij nagovarja za srečanje z namenom, da bi zoper njo storil kaznivo dejanje iz prvega odstavka 173. člena tega zakonika ali zaradi izdelave slik, avdiovizualnih ali drugih predmetov pornografske ali drugačne seksualne vsebine in so nagovarjanju sledila konkretna dejanja za uresničitev srečanja, se kaznuje z zaporom do enega leta.

Dejanje iz prejšnjega odstavka ni protipravno, če je bilo storjeno zaradi uresnitve dejanja iz prvega odstavka 173. člena in pod pogoji iz petega odstavka 173. člena tega zakonika.«

1.5 OPREDELITEV PROBLEMA IN HIPOTEZE

Za to raziskovalno nalogo smo se odločile, ker smo želele raziskati področje spolnosti, ki je po našem mnenju v današnjem času še vedno tabu tema. Pri tem smo želele ugotoviti, koliko znanja

imajo osnovnošolci s področja spolnosti, katere spolne aktivnosti se pojavljajo v tem obdobju in če so dovolj ozaveščeni o morebitnih tveganjih in nevarnostih. Raziskati želimo tudi, ali prihaja do razlik med spoloma. Zato smo se odločile anketirati starejše osnovnošolce od 7. do 9. razreda.

Zastavile smo si naslednje cilje:

- pridobiti več teoretičnega znanja o spolnosti in spolni vzgoji v osnovnih šolah;
- ugotoviti, koliko osnovnošolci vedo o spolnosti, delovanju spolnih organov ter zanositvi;
- ugotoviti, koliko in katere spolne aktivnosti se pojavljajo med osnovnošolci in ali se zavedajo morebitnih tveganj na tem področju;
- ugotoviti, ali na tem področju prihaja do razlik med spoloma.

Zastavile smo si naslednje hipoteze:

1. da je več kot 60,0 % anketiranih deklet dobilo prve informacije o spolnosti od staršev in najpogosteje preko pogovora s svojimi prijatelji pridobiva informacije o spolnosti;
2. da je več kot 60,0 % anketiranih fantov prve informacije o spolnosti dobilo iz medijev (TV, internet) in najpogosteje o spolnosti iščejo informacije po spletu;
3. da je po mnenju anketiranih fantov več spolnih aktivnosti primernih za osnovnošolce in so v primerjavi z dekletih že počeli več spolnih aktivnosti;
4. da je več anketiranih deklet v primerjavi s fanti pravilno odgovorilo na vprašanja, povezana z menstruacijo ter ženskimi spolnimi organi in njihovim delovanjem;
5. da je več anketiranih fantov v primerjavi z dekleti pravilno odgovorilo na vprašanja, povezana z moškimi spolnimi organi in njihovim delovanjem;
6. da ne prihaja do večjih razlik med anketiranimi dekleti in fanti v znanju o puberteti, spolnem odnosu, zanositvi ter kontracepciji;
7. da 60,0 % ali več anketiranih fantov in deklet meni, da je v osnovnih šolah dovolj spolne vzgoje in da jim o spolnosti ni nerodno govoriti;
8. da se 60,0 % ali več anketiranim fantom in dekletom ne zdi primerno, da bi eksperimentirali s spolnostjo v osnovni šoli in da bi imeli v osnovnošolski letih prvi spolni odnos;
9. da več kot 60,0 % anketiranih deklet in fantov svojim partnerjem ne bi pošiljala intimnih fotografij in bi znali pravilno odreagirati, če bi jih kdo napeljeval v spolno aktivnost, ki si je ne želijo.
10. da več kot 60,0 % anketiranih deklet in fantov se ne strinja z gledanjem pornografskih vsebin na spletu.

2.0 EMPIRIČNI DEL

2.1 VZOREC

V raziskovalno nalogo o medosebnih odnosih in spolnosti smo vključile učence osnovnih šol. Anketni vprašalnik za učence je izpolnilo **226 anketirancev**. Od tega jih je bilo 126 ženskega spola in 110 moškega spola. Vsi anketiranci obiskujejo osnovno šolo. 66 učencev je starih 12 let, 97 učencev je starih 13 let, 71 učencev je starih 14 let in 3 učenci so stari 15 let. Anketiranci so iz petih pomurskih osnovnih šol (OŠ Sveti Jurij, OŠ Kuzma, OŠ Mala Nedelja, OŠ Tišina in OŠ Grad).

2.2 UPORABLJENI PRIPOMOČKI, POSTOPEK ZBIRANJA IN OBDELAVE PODATKOV

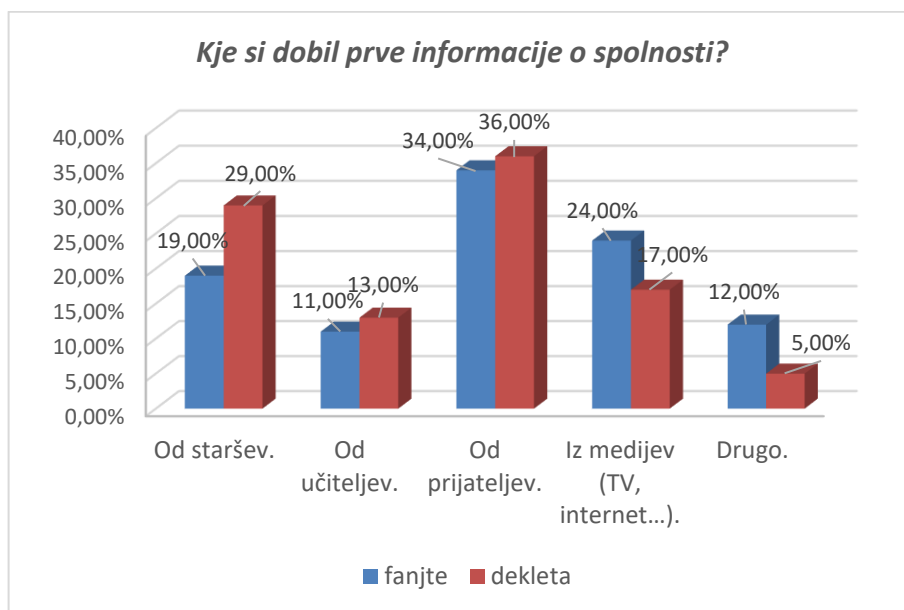
V raziskovalni nalogi smo uporabile **anketni vprašalnik o medosebnih odnosih in spolnosti**. Pri sestavi ankete smo si pomagale s strokovno literaturo. Vprašalnik vsebuje demografske podatke (spol, starost in OŠ, ki jo anketiranec obiskuje), eno vprašanje odprtega tipa (7. vprašanje), eno vprašanje kombiniranega tipa (4. vprašanje), ostala vprašanja so bila zaprtega tipa.

Med vprašanji zaprtega tipa sta bili dve vprašanji (2. in 6. vprašanje) v obliki trditve, na katere so anketiranci odgovarjali s pomočjo petstopenjske ocenjevalne lestvice (od ocene 1 do ocene 5). Šesto vprašanje je vsebovalo devetnajst trditve, pri katerih so anketiranci izbrali odgovor pravilno ali napačno. Naslednje trditve so bile pravilne: 1., 2., 4., 6., 8., 10., 13., 14., 17., 18. in 19. Vse ostale trditve so bile napačne. Anketni vprašalnik smo pripravili v dveh oblikah, in sicer: oblika za fante in oblika za dekleta.

Anketo smo pripravile v orodju za spletne ankete 1KA. Podatke smo zbirale od novembra 2022 do začetka januarja 2023. Grafični prikaz rezultatov smo pripravile v programu Microsoft Excel, in sicer v januarju 2023.

3.0 REZULTATI

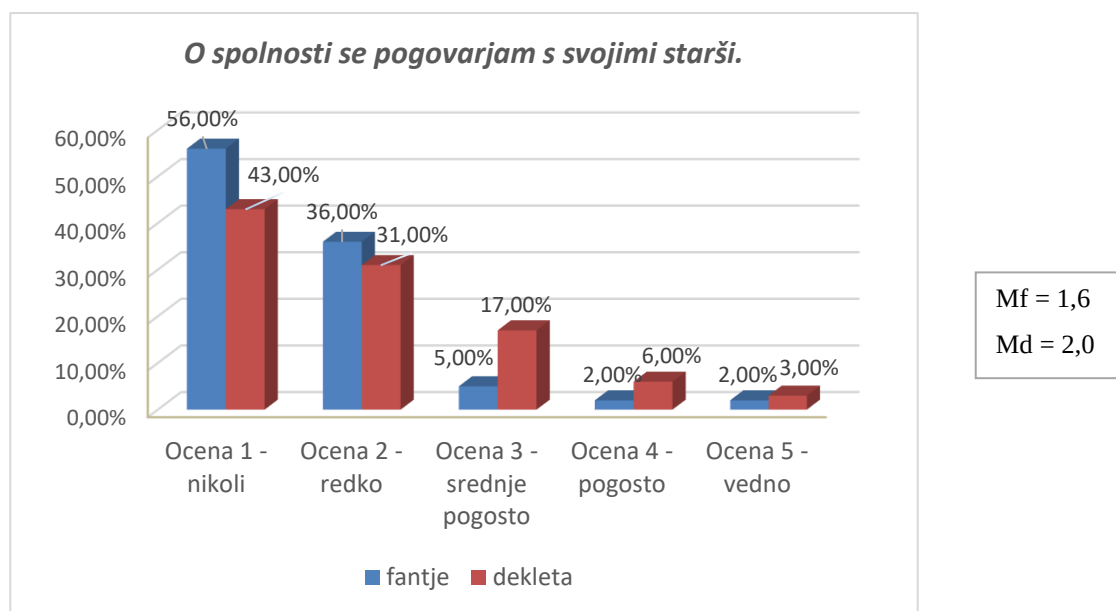
3.1 REZULTATI ANKETNEGA VPRAŠALNIKA ZA UČENCE

Grafikon 1. Odgovori anketirancev na vprašanje Kje si dobil prve informacije o spolnosti? v odstotkih (%).

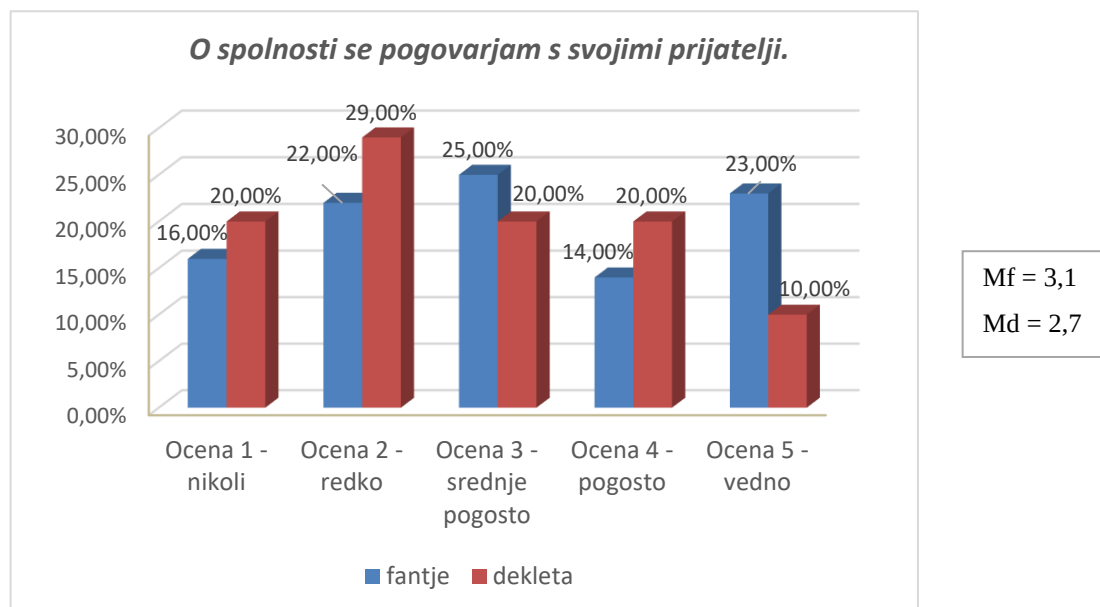
Dobljeni rezultati (grafikon 1) kažejo, kje so anketiranci dobili prve informacije o spolnosti. Največkrat izbran odgovor pri dekletih (36,0 %) in fantih (34,0 %) je bil odgovor *od prijateljev*. Pri fantih je drugi najpogostejši odgovor (24,0 %) *iz medijev*, pri dekletih pa *od staršev* (29,0 %).

Pod odgovor *drugo* so dekleta zapisala posamične odgovore, in sicer: od drugih sorodnikov (npr. bratrance, sestrična, sestra ...) in iz šole, fantje pa so zapisali: nisem dobil informacij, drugi sorodniki (npr. od dedija), v šoli.

Grafikon 2. Ocene anketirancev trditve *O spolnosti se pogovarjam s svojimi starši* v odstotkih (%).

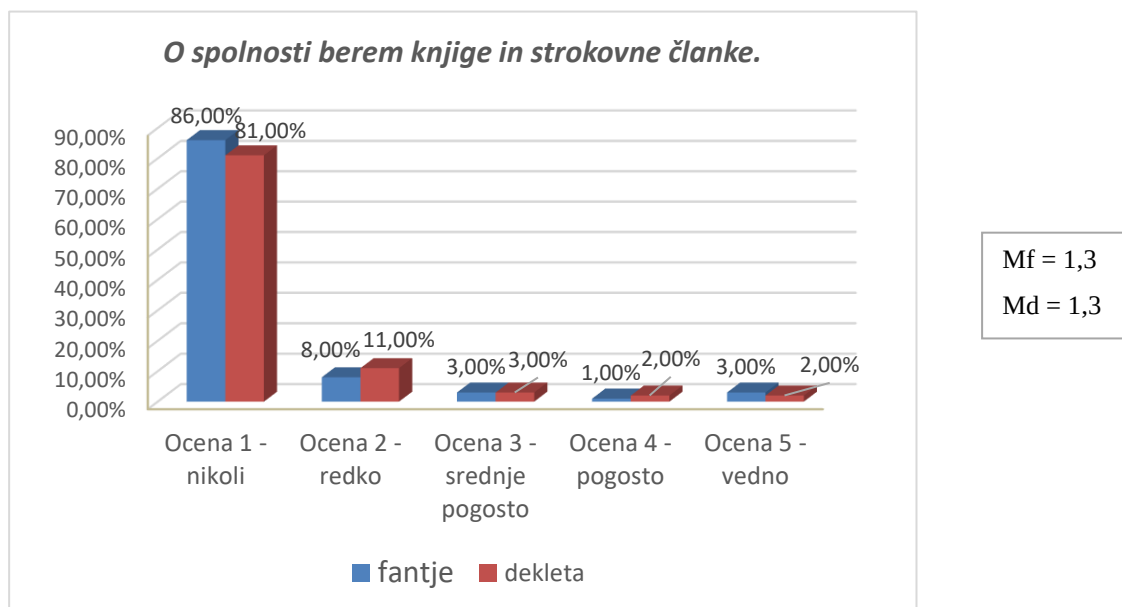
Iz grafikona 2 vidimo, da je na trditvi *O spolnosti se pogovarjam s svojimi starši* največ anketiranih deklet (43,0 %) in fantov (56,0 %) izbralo oceno 1 (*nikoli*). Okrog 10,0 % anketiranih deklet je izbralo oceni 4 (*pogosto*) in 5 (*vedno*) ter 4,0 % anketiranih fantov. Izračunani povprečji na tej trditvi sta nizki, vendar je nekoliko višje povprečje pri dekletih.

Grafikon 3. Ocene anketirancev trditve *O spolnosti se pogovarjam s svojimi prijatelji* v odstotkih (%).

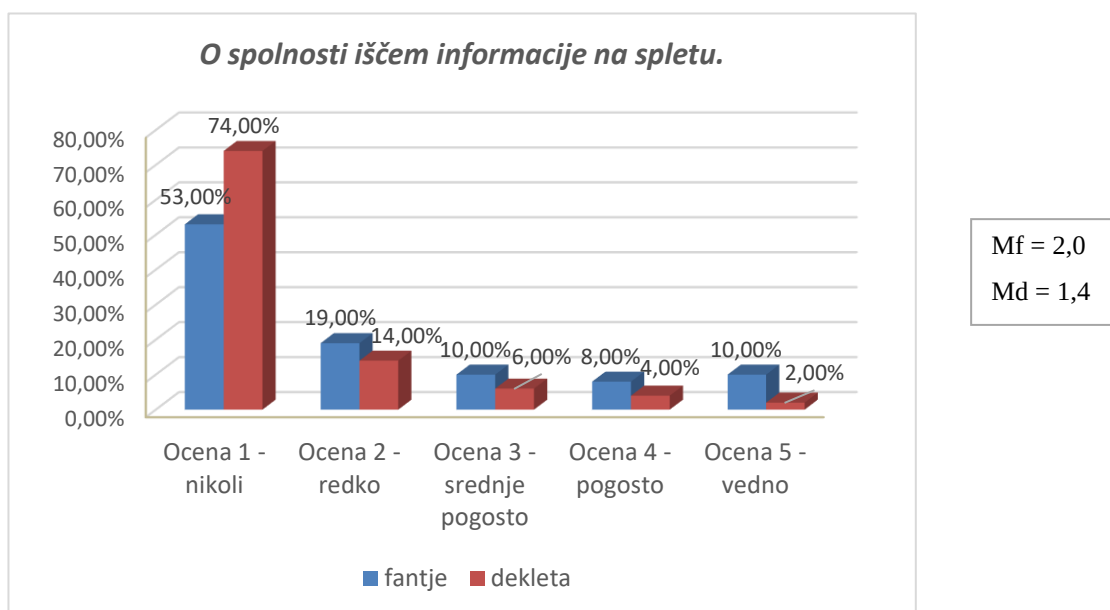
Iz rezultatov (grafikon 3) vidimo, da so odgovori fantov raznoliki, ena četrtnina jih je izbrala oceno 3 (*srednje pogosto*), 23 % je izbralo oceno 5 (*vedno*) ter 22 % oceno 2 (*redko*). Največ

anketiranih deklet (29 %) je izbralo oceno 2 (*redko*). Ocene 1, 3 in 4 pa je izbrala po ena petina deklet. Izračunani povprečje je višje pri fantih.

Grafikon 4. Ocene anketirancev trditve *O spolnosti berem knjige in strokovne članke* v odstotkih (%).

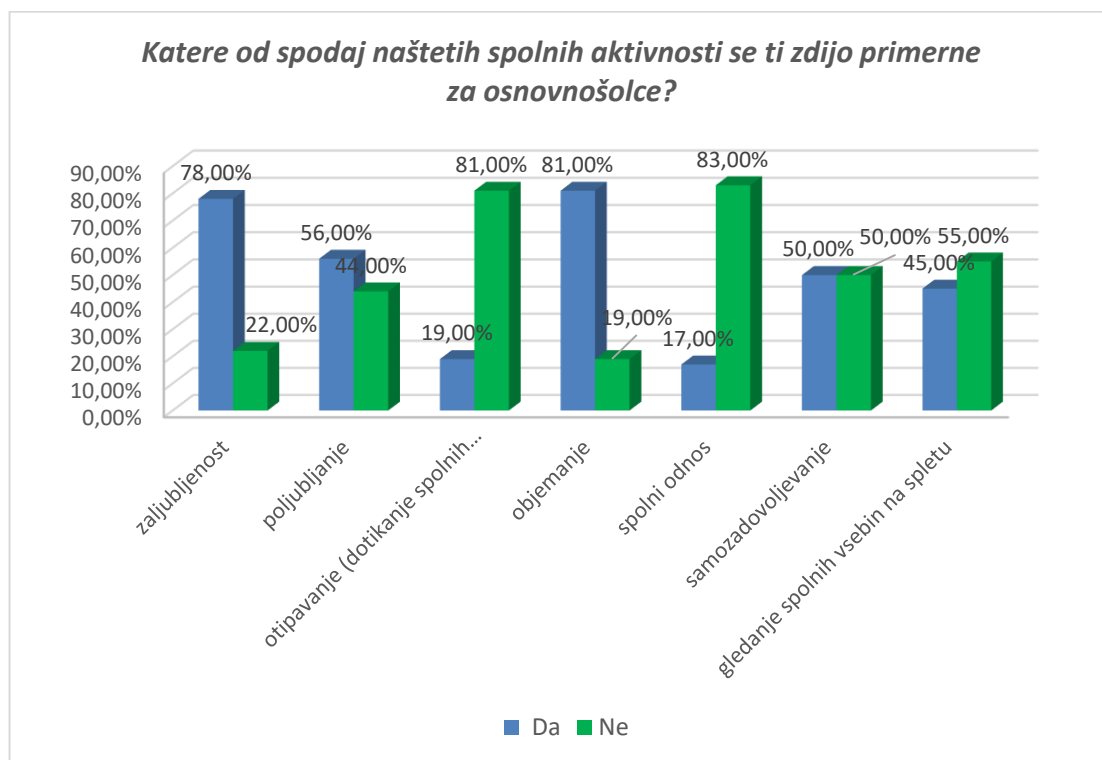
Iz grafikona 4 vidimo, da večina anketiranih deklet (81,0 %) in večina anketiranih fantov (86,0 %) ne bere knjig in strokovnih člankov o spolnosti. Vidimo pa, da 4,0 % anketiranih deklet in 4,0 % anketiranih fantov pogosto oz. vedno bere knjige in strokovne članke o spolnosti. Izračunani povprečji sta nizki.

Grafikon 5. Ocene anketirancev trditve *O spolnosti iščem informacije na spletu* v odstotkih (%).

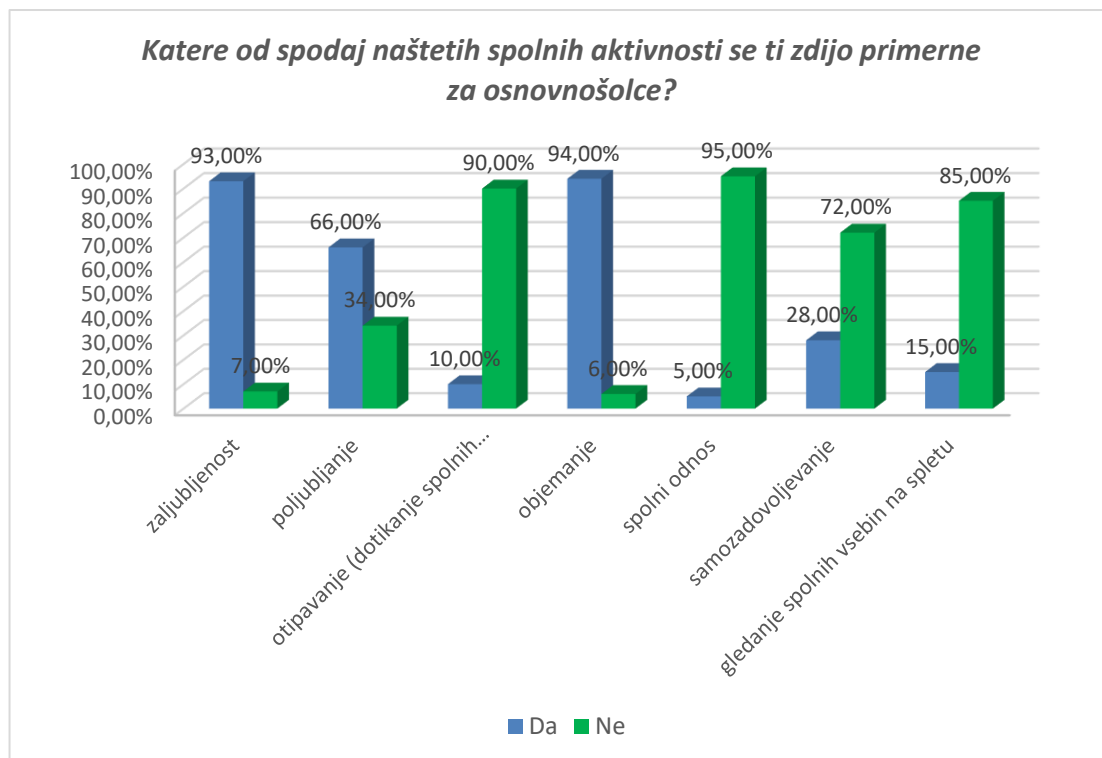
Dobljeni rezultati kažejo (grafikon 5), da 74,0 % anketiranih deklet in 53,0 % anketiranih fantov *nikoli* ne išče informacij o spolnosti na spletu. Skoraj ena petina anketiranih fantov (18,0 %) in 6,0 % anketiranih deklet pa je izbralo oceni 4 (*pogosto*) in 5 (*vedno*). Izračunano povprečje je nizko, vendar višje pri fantih.

Pri tem vprašanju so učenci lahko zapisali svoj odgovor, kje še najdejo informacije o spolnosti. Pod drugo so zapisali šola in učitelji.

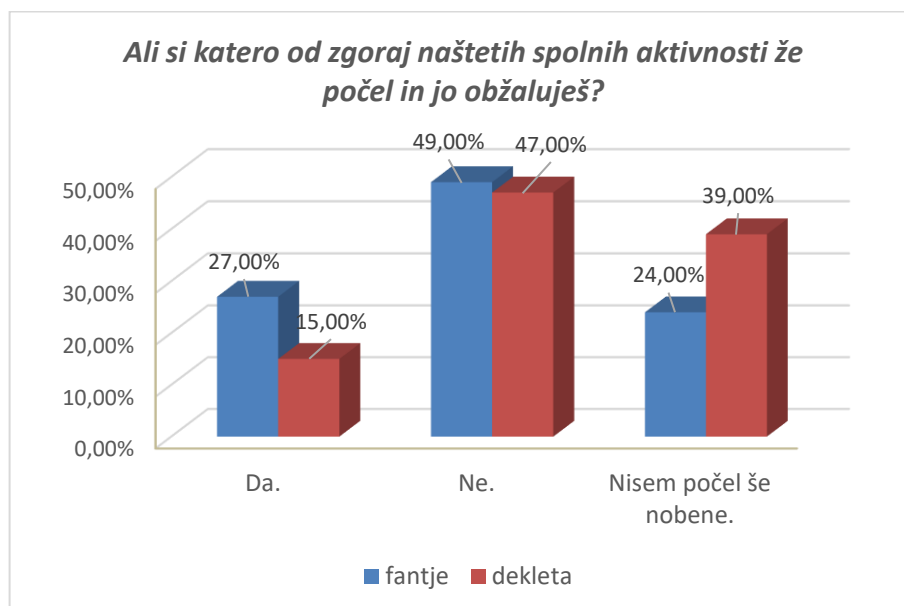
Grafikon 6. Ocene anketiranih fantov na vprašanje *Katere od spodaj naštetih spolnih aktivnosti se ti zdijo primerne za osnovnošolce?* v odstotkih (%).

Iz grafikona 6 vidimo, da se največ anketiranim fantom *objemanje* in *zaljubljenost* zdita najbolj primerni spolni aktivnosti za osnovno šolo, oba odgovora je izbralo okrog 80,0 % anketiranih fantov. Odgovor *ne*, so največkrat izbrali pri aktivnostih *spolni odnos* in *otipavanje*. Vidimo, da se polovici anketiranih fantov *samozadovoljevanje* zdi primerno, polovici pa neprimerno.

Grafikon 7. Ocene anketiranih deklet na vprašanje *Katere od spodaj naštetih spolnih aktivnosti se ti zdijo primerne za osnovnošolce?* v odstotkih (%).

Dobljeni rezultati (grafikon 7) kažejo, da se anketiranim dekletom najbolj primerni spolni aktivnosti zdita *objemanje* in *zaljubljenost*. Oba odgovora je izbralo več kot 90,0 % anketiranih deklet. Najmanj anketiranih deklet je izbralo odgovor *spolni odnosi* in *otipavanje*.

Grafikon 8. Odgovori anketirancev na vprašanje *Ali si katero od zgoraj naštetih spolnih aktivnosti že počel in jo obžaluješ?* v odstotkih (%).

Iz prikazanega grafikona 8 je razvidno, da skoraj polovica anketirancev ne obžaluje spolne aktivnosti, ki so jo počeli. 27 % fantov in 15 % deklet obžaluje spolno aktivnost, ki so jo počeli.

Anketiranci, ki so izbrali odgovor *DA*, se jim je prikazalo še podvprašanje, ki se je glasilo: *Zapiši, katero spolno aktivnost obžaluješ*. Njihovi odgovori so zapisani v nadaljevanju.

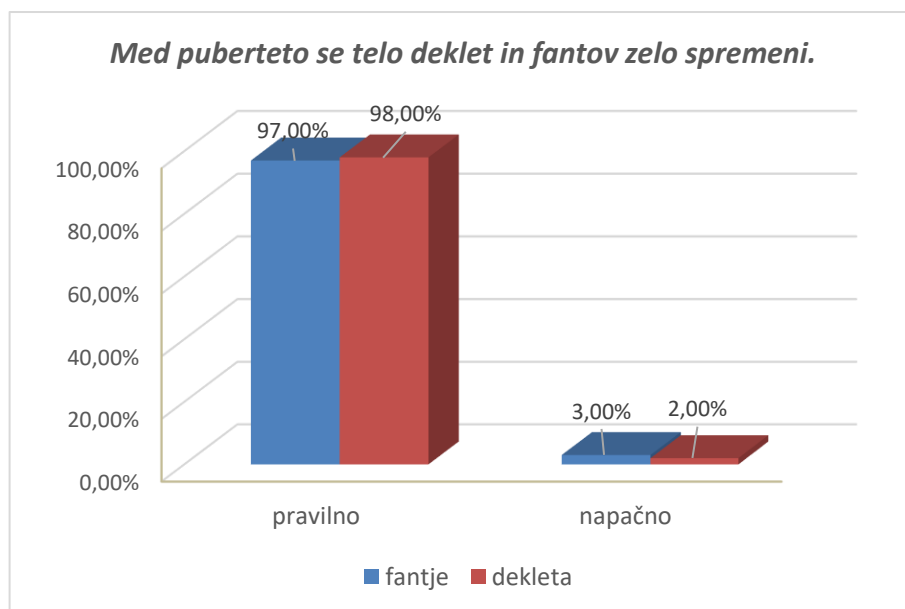
Dekleta so zapisala:

- zaljubljenost (1x),
- spolni odnos (1x),
- gledanje spolnih vsebin na spletu (1x),
- poljubljanje (1 x).

Fantje so zapisali:

- gledanje spolnih vsebin na spletu (4 x),
- zaljubljenost (4 x),
- samozadovoljevanje (3 x),
- poljubljanje (3 x),
- objemanje (2 x).

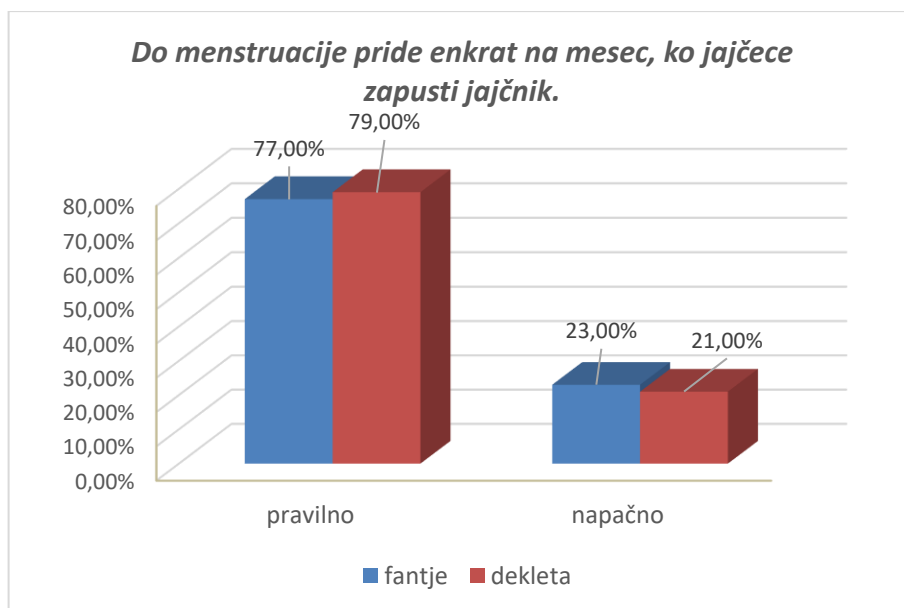
V nadaljevanju je nekaj trditev, s pomočjo katerih smo preverili znanje naših anketirancev o spolnosti, puberteti, delovanju spolnih organov in nosečnosti.

Grafikon 9. Ocene anketirancev trditve *Med puberteto se telo deklet in fantov zelo spremeni* v odstotkih (%).

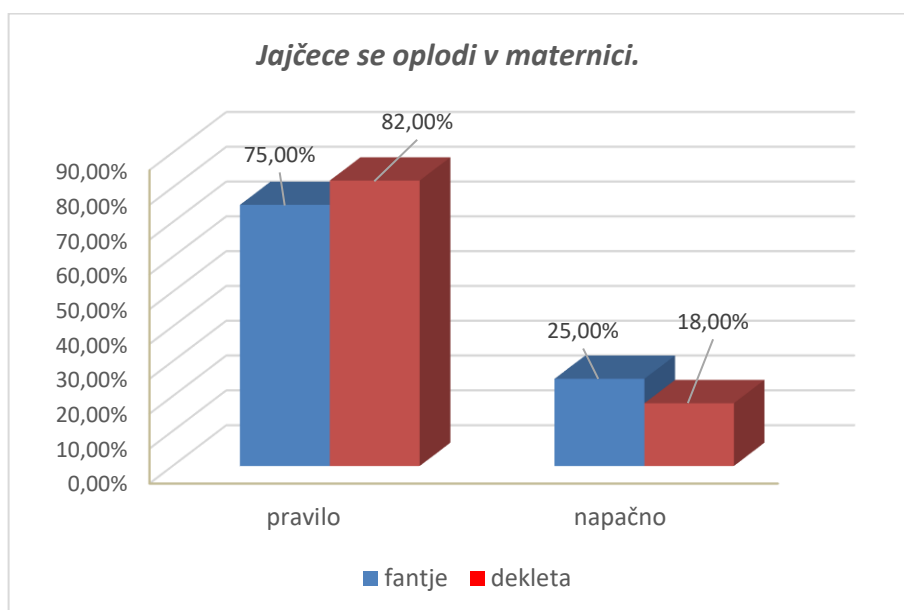
Trditev »Med puberteto se telo deklet in fantov zelo spremeni.«, je pravilna. Dobljeni rezultati kažejo (grafikon 9), da so skoraj vsi anketiranci (97 % anketiranih fantov) in (98,0 % anketiranih

deklet) izbralo odgovor *pravilno* na trditvi, da se telo deklet in fantov med puberteto zelo spremeni.

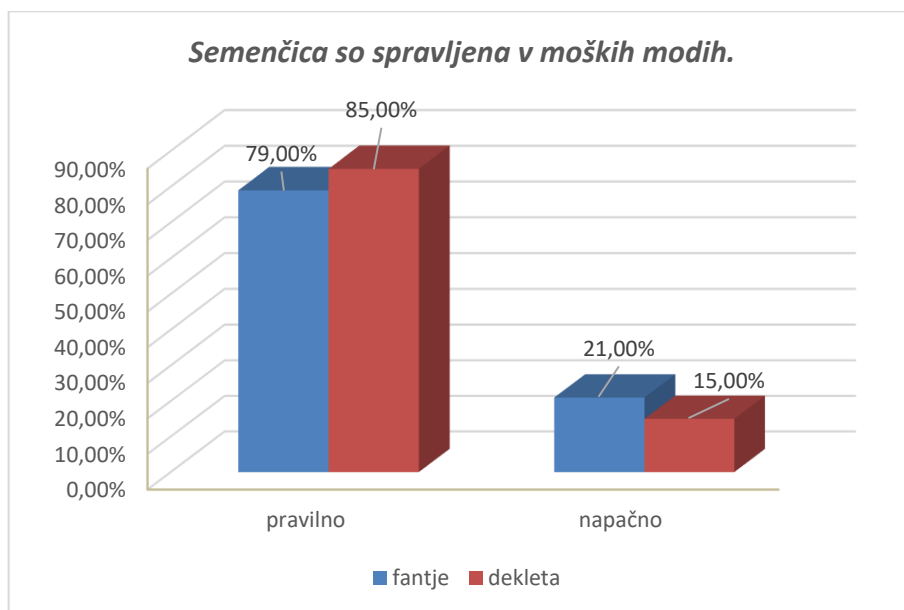
Grafikon 10. Ocene anketirancev trditve Do menstruacije pride enkrat na mesec, ko jajčece zapusti jajčnik v odstotkih (%).

Trditev *Do menstruacije pride enkrat na mesec, ko jajčece zapusti jajčnik* je pravilna. Iz grafikona 10 vidimo, da je večina anketiranih fantov (77,0 %) in večina anketiranih deklet (79,0 %) izbrala odgovor *pravilno* na trditvi, da *do menstruacije pride enkrat na mesec, ko jajčece zapusti jajčnik*. Nekaj več kot petina anketiranih fantov (23,0 %) in anketiranih deklet (21,0 %) je izbralo odgovor *napačno*.

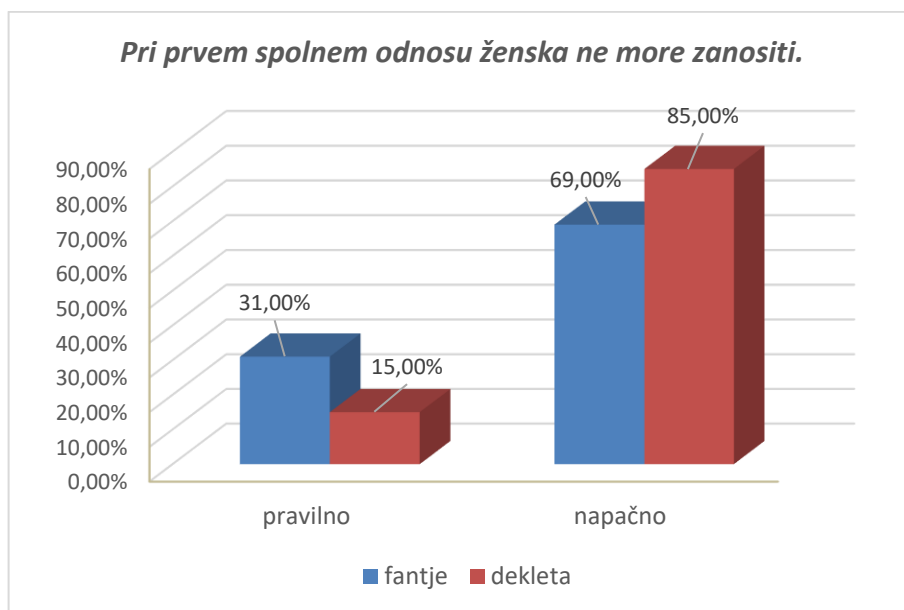
Grafikon 11. Ocene anketirancev trditve Jajčece se oplodi v maternici v odstotkih (%).

Trditev jajčece se oplodi v maternici je nepravilna. Iz grafikona 11 razberemo, da je večina anketiranih fantov (75,0 %) in deklet (82,0 %) izbrala odgovor *pravilno* na trditvi, da *se jajčece oplodi v maternici*.

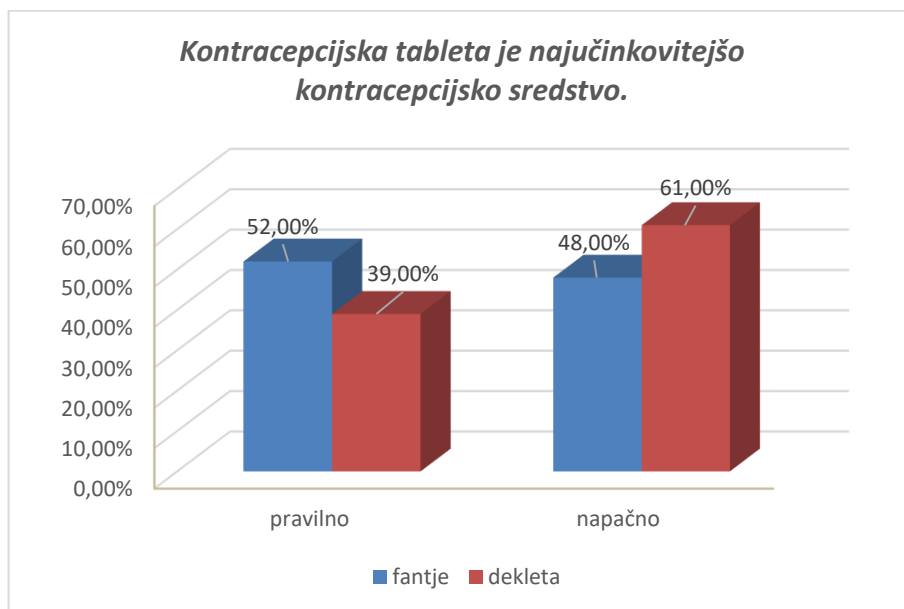
Grafikon 12. Ocene anketirancev trditve *Semenčica so spravljena v moških modih* v odstotkih (%).

Trditev *Semenčica so spravljena v moških modih* je pravilna. Rezultati grafa 12 kažejo, da je večina anketirancev izbrala odgovor *pravilno* na trditvi, da *so semenčica spravljena v moških modih*, in sicer (79,0 %) fantov in (85,0 %) deklet. 21,0 % anketiranih fantov in 15,0 % anketiranih deklet pa je izbralo odgovor *napačno*.

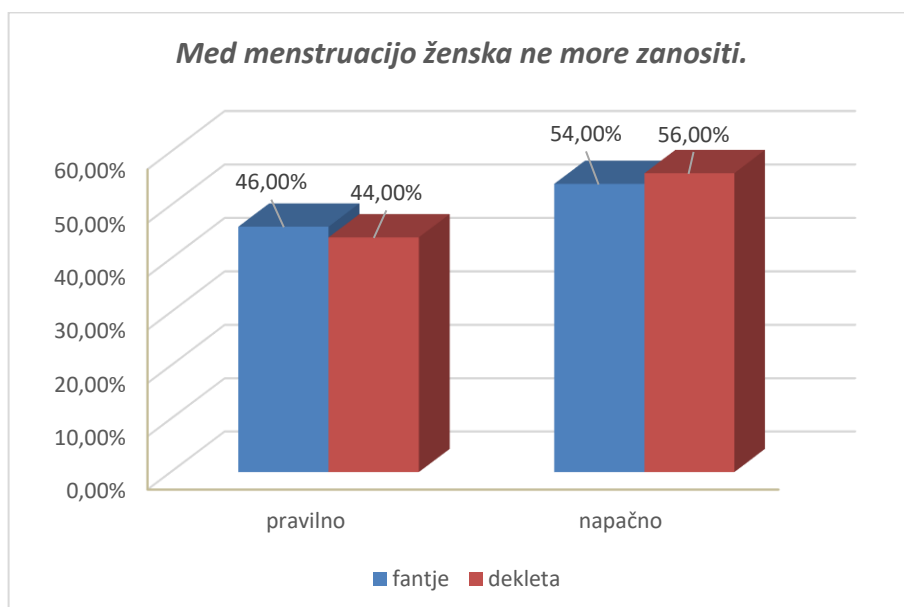
Grafikon 13. Ocene anketirancev trditve *Pri prvem spolnem odnosu ženska ne more zanositi* v odstotkih (%).

Trditev *Pri prvem spolnem odnosu ženska ne more zanositi* je nepravilna. Iz grafikona 13 vidimo, da več anketiranih fantov (31,0 %) kot deklet (15,0 %) meni, da pri prvem spolnem odnosu ženska ne more zanositi. Odgovor, da pri prvem spolnem odnosu ženske lahko zanosijo, pa je izbralo 69,0 % fantov in 85,0 % deklet.

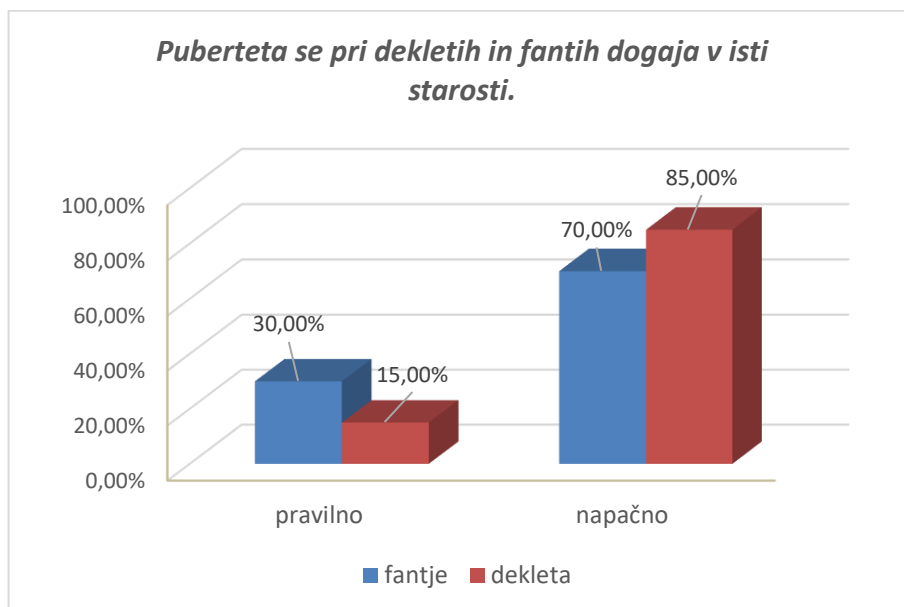
Grafikon 14. Ocene anketirancev trditve *Kontracepcijska tableta je najučinkovitejšo kontracepcijsko sredstvo* v odstotkih (%).

Trditev *Kontracepcijska tableta je najučinkovitejšo kontracepcijsko sredstvo* je pravilna. Iz grafikona 14 vidimo, da je več fantov (52,0 %) kot deklet (39,0 %) izbralo odgovor *pravilno* na trditvi, da je *kontracepcijska tableta najučinkovitejše kontracepcijsko sredstvo*. Iz grafikona vidimo tudi, da je kar 61,0 % deklet in malo manj (48,0 %) fantov izbralo odgovor *napačno*.

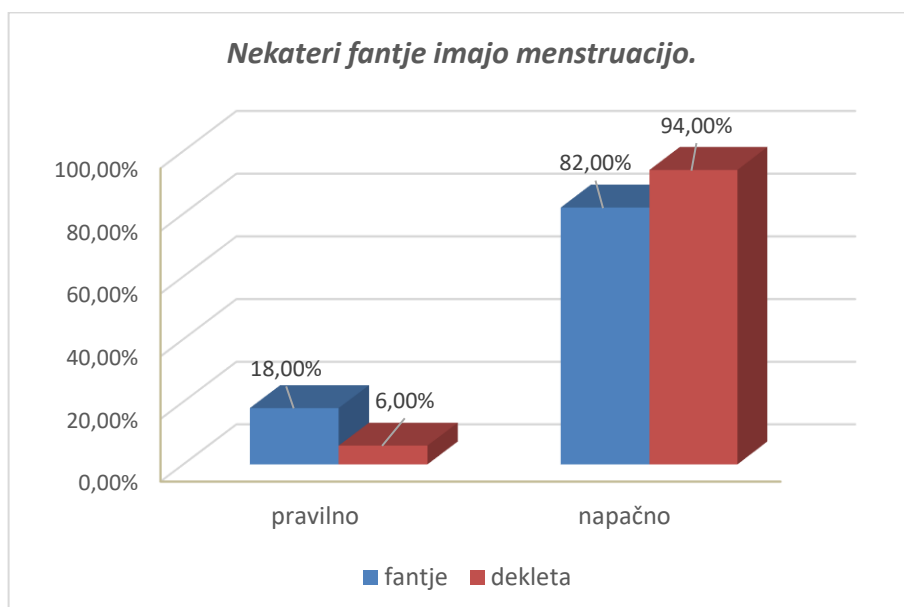
Grafikon 15. Ocene anketirancev trditve *Med menstruacijo ženska ne more zanositi* v odstotkih (%).

Trditev *Med menstruacijo ženska ne more zanositi* je nepravilna. Dobljeni rezultati grafikona 15 kažejo, da 54,0 % fantov in 56,0 % deklet meni, da je trditev *Med menstruacijo ženska ne more zanositi* napačna. Da je ta trditev pravilna, pa je ocenilo 46,0 % anketiranih fantov ter 44,0 % anketiranih deklet.

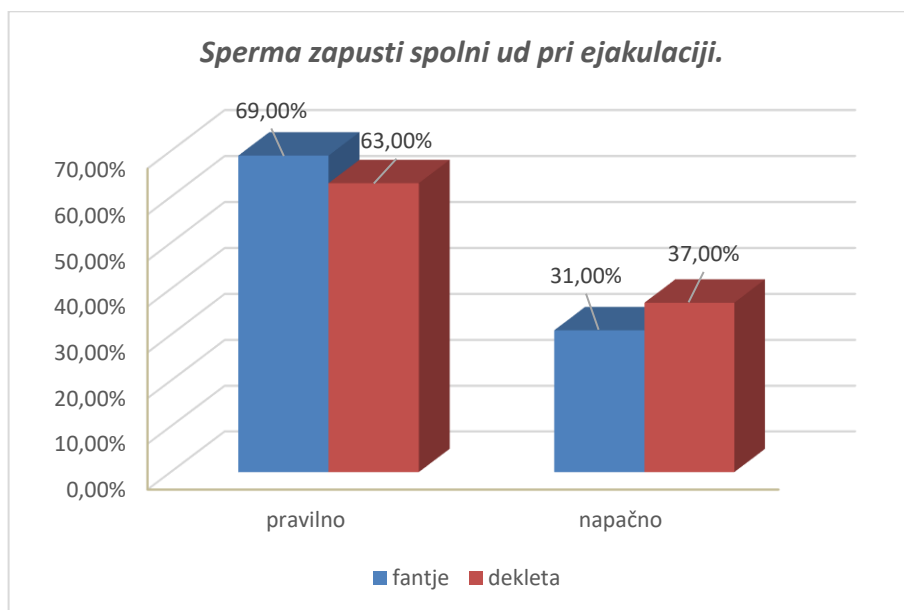
Grafikon 16. Ocene anketirancev trditve *Puberteta se pri dekletih in fantih dogaja v isti starosti* v odstotkih (%).

Trditev *Puberteta se pri dekletih in fantih dogaja v isti starosti* je pravilna. Iz grafikona 16 lahko razberemo, da je kar 70,0 % fantov ter 85,0 % deklet izbralo odgovor *napačno* na trditvi, da se puberteta pri dekletih in fantih dogaja v isti starosti. Drugačno mnenje ima 30,0 % fantov in 15,0 % deklet.

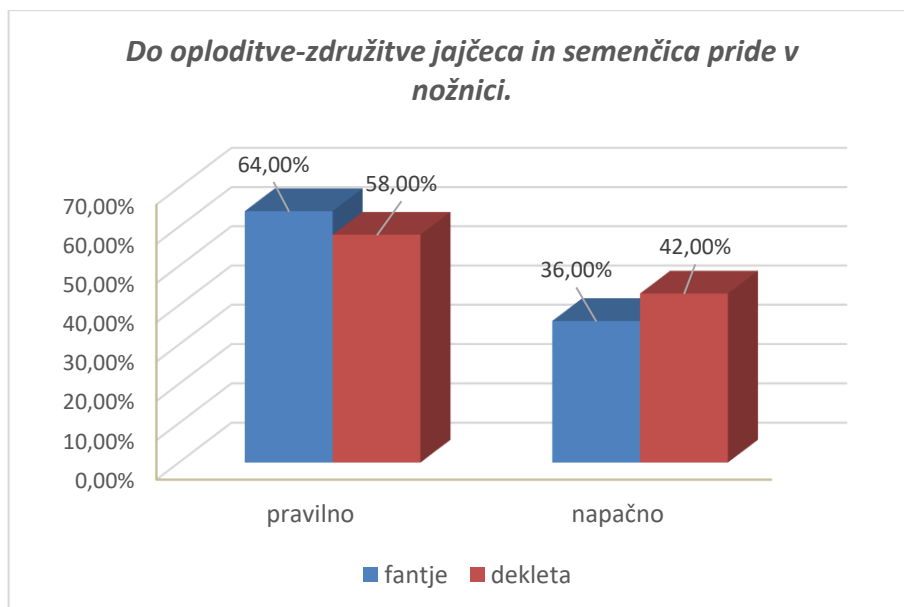
Grafikon 17. Ocene anketirancev trditve *Nekateri fantje imajo menstruacijo* v odstotkih (%).

Trditev *Nekateri fantje imajo menstruacijo* je nepravilna. Pri tej trditvi (grafikon 17) je večina fantov (82,0 %) ter večina deklet (94,0 %) izbrala odgovor *napačno*. 18,0 % anketiranih fantov in 6,0 % anketiranih deklet je izbrala odgovor *pravilno*.

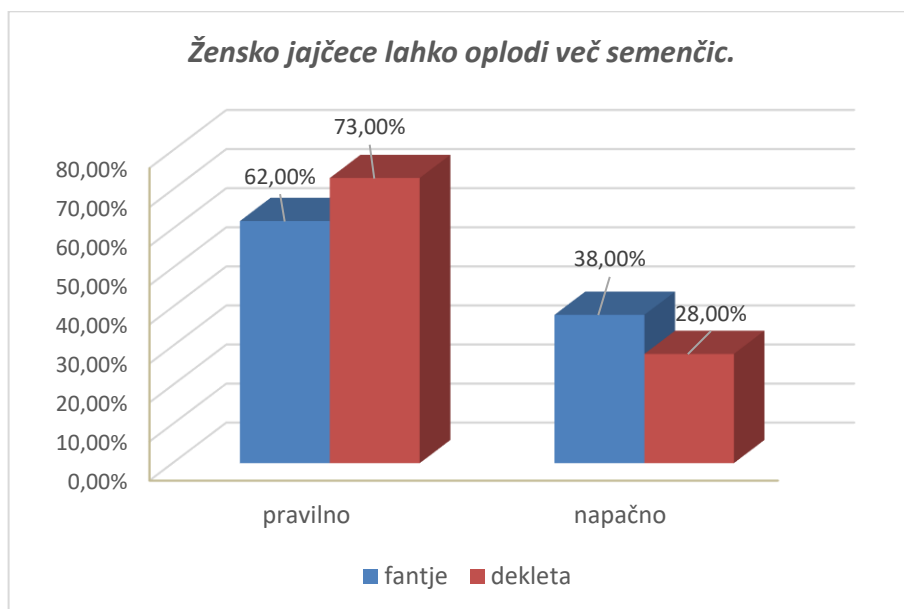
Grafikon 18. Ocene anketirancev trditve *Sperma zapusti spolni ud pri ejakulaciji* v odstotkih (%).

Trditev *Sperma zapusti spolni ud pri ejakulaciji* je pravilna. Iz grafikona 18 vidimo, da je 69,0 % anketiranih fantov ter 63,0 % anketiranih deklet izbralo odgovor *pravilno* na trditvi *Sperma zapusti spolni ud pri ejakulaciji*. 31,0 % fantov in 37,0 % deklet je izbralo odgovor *napačno*.

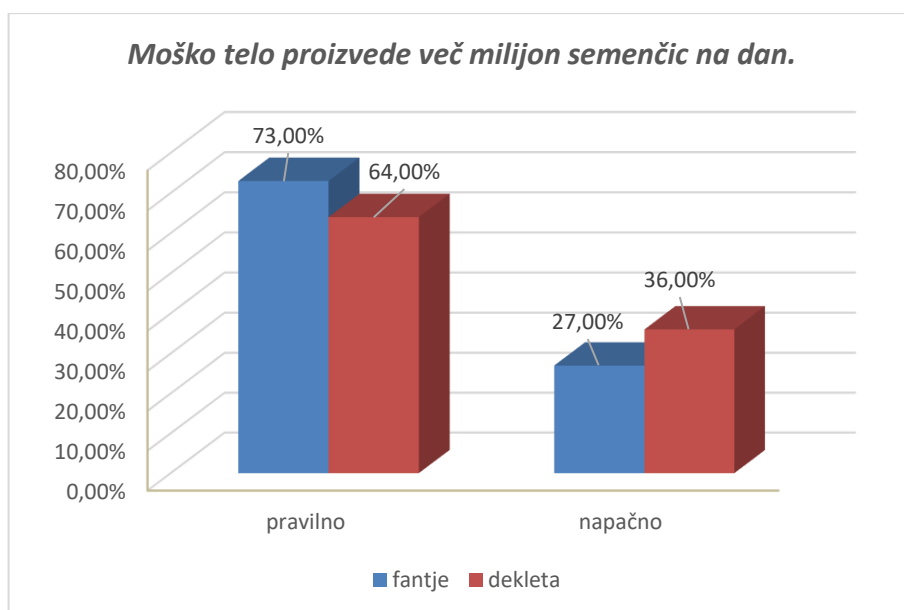
Grafikon 19. Ocene anketirancev trditve *Do oploditve-združitve jajčeca in semenčica pride v nožnici* v odstotkih (%).

Trditev *Do oploditve-združitve jajčeca in semenčica pride v nožnici* je nepravilna. Iz grafikona 19 je razvidno, da je 64 % fantov in 58 % deklet izbralo odgovor *pravilno* na trditvi, da do oploditve-združitve jajčeca in semenčica pride v nožnici. 36,0 % fantov in 42,0 % deklet je izbralo odgovor *napačno*.

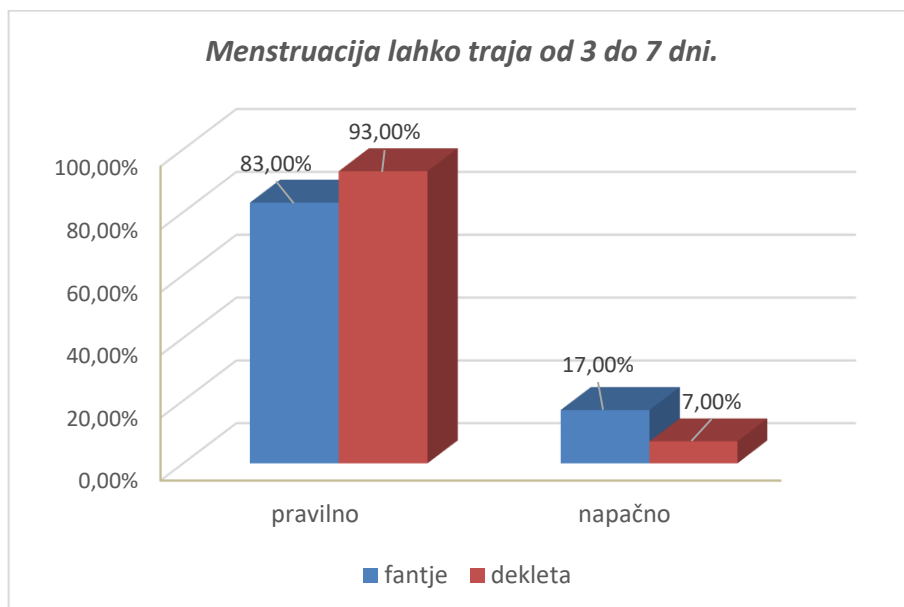
Grafikon 20. Ocene anketirancev trditve *Žensko jajčece lahko oplodi več semenčic* v odstotkih (%).

Trditev *Žensko jajčece lahko oplodi več semenčic* je nepravilna. Pri grafikonu 20 vidimo, da večina fantov (62,0 %) ter večina deklet (73,0 %) meni, da lahko žensko jajčece oplodi več semenčic. 38 % fantov in 28 % deklet meni, da to ni mogoče.

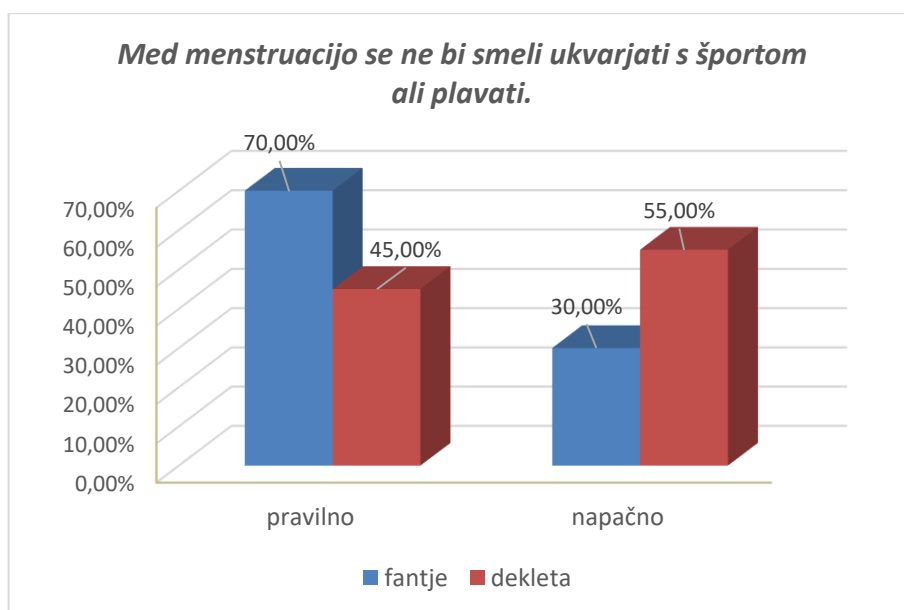
Grafikon 21. Ocene anketirancev trditve *Moško telo proizvede več milijon semenčic na dan* v odstotkih (%).

Trditev *Moško telo proizvede več milijon semenčic na dan* je pravilna. Iz rezultatov (grafikon 21) lahko razberemo, da je več fantov (73,0 %) kot deklet (64,0 %) izbralo odgovor *pravilno* na trditvi *Moško telo proizvede več milijon semenčic na dan*. Pri tem pa je več anketiranih deklet (36,0 %) kot fantov (27,0 %) izbralo odgovor *napačno*.

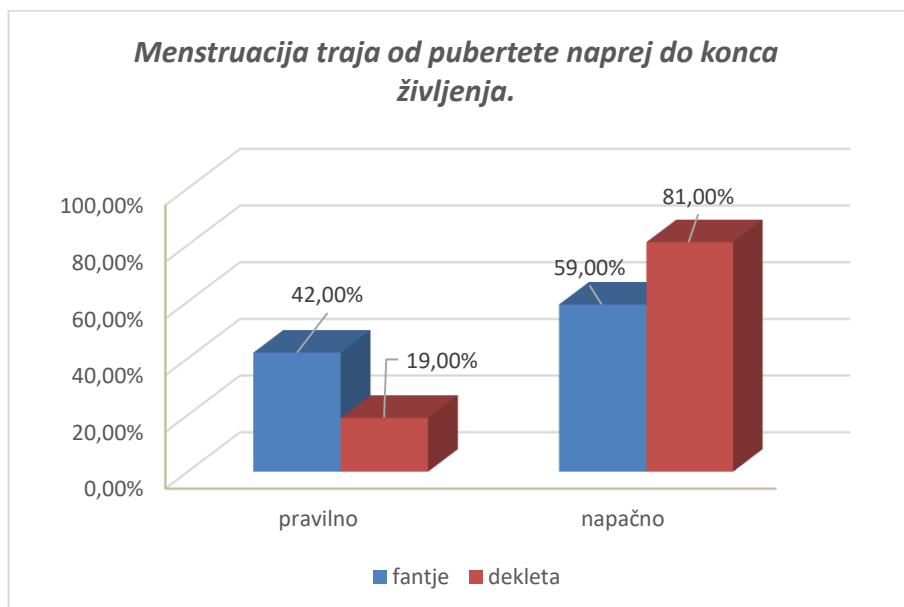
Grafikon 22. Ocene anketirancev trditve *Menstruacija lahko traja od 3 do 7 dni* v odstotkih (%).

Trditev *Med menstruacijo se ne bi smeli ukvarjati s športom ali plavati* je pravilna. Grafikon 22 kaže, da je 83,0 % fantov ter kar 93,0 % deklet izbralo odgovor *pravilno* na trditvi, *da lahko menstruacija traja od 3 do 7 dni*. Drugačno mnenje pa ima 17,0 % fantov ter 7,0 % deklet.

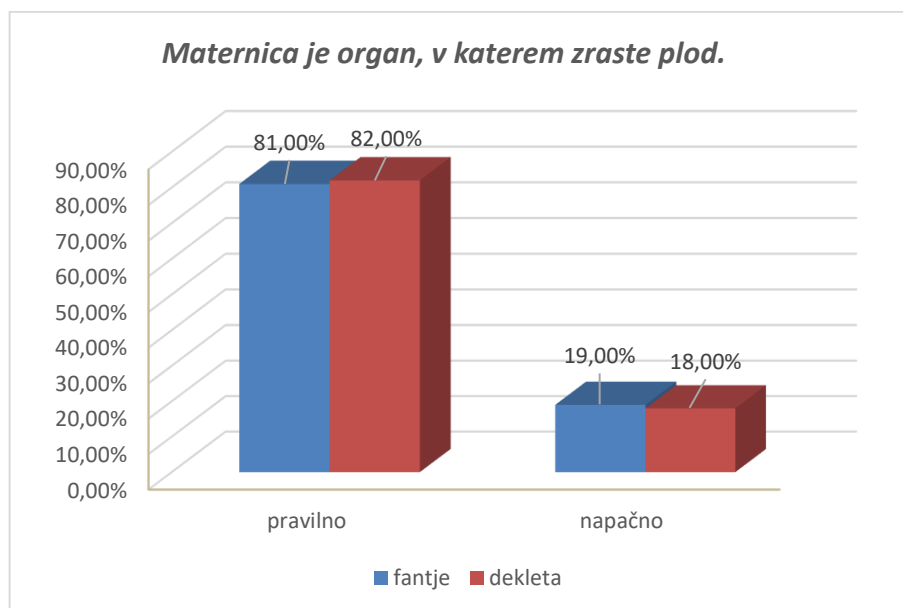
Grafikon 23. Ocene anketirancev trditve *Med menstruacijo se ne bi smeli ukvarjati s športom ali plavati* v odstotkih (%).

Trditev *Med menstruacijo se ne bi smeli ukvarjati s športom ali plavati* je nepravilna. Pri grafikonu 23 lahko opazimo, da je 70,0 % fantov izbralo odgovor *pravilno* na trditvi *Med menstruacijo se ne bi smeli ukvarjati s športom ali plavati*. Enak odgovor je izbralo še 45,0 % deklet.

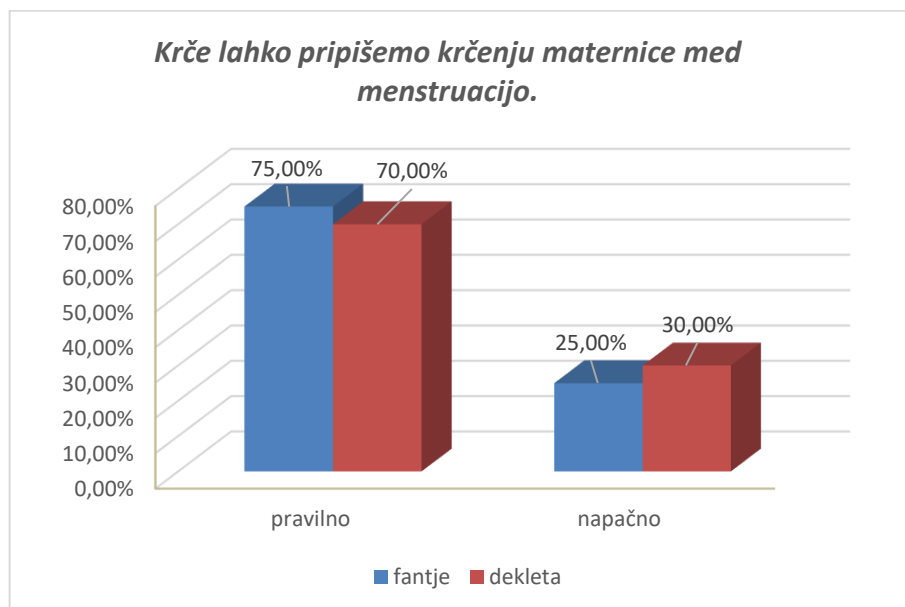
Grafikon 24. Ocene anketirancev trditve *Menstruacija traja od pubertete naprej do konca življenja* v odstotkih (%).

Trditev *Menstruacija traja od pubertete naprej do konca življenja* je nepravilna. Iz grafikona 24 vidimo, da je 42,0 % fantov ter približno petina (19,0 %) deklet izbrala odgovor *pravilno* ter 59,0 % fantov in 81,0 % deklet odgovor *napačno* na trditvi, da traja menstruacija od pubertete naprej do konca življenja.

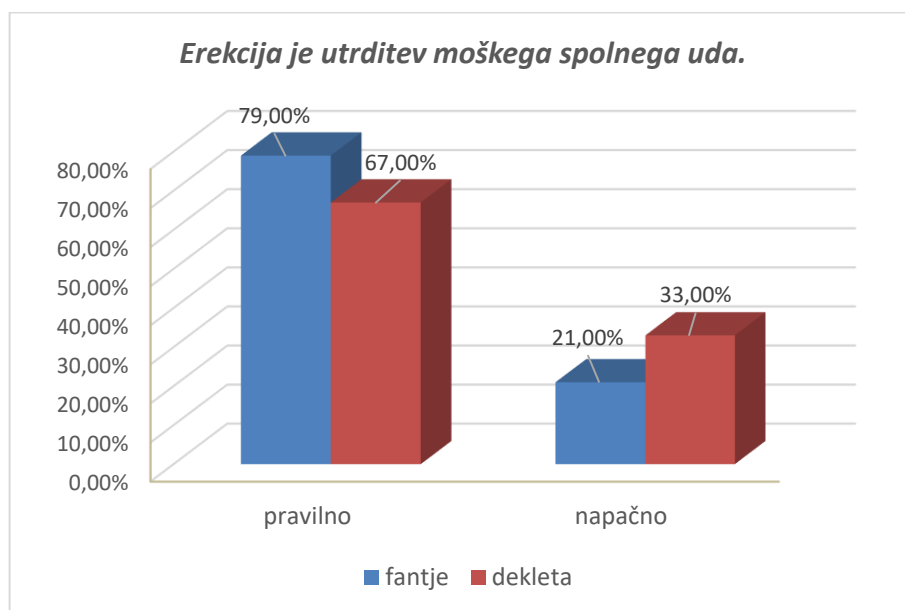
Grafikon 25. Ocene anketirancev trditve *Maternica je organ, v katerem zraste plod* v odstotkih (%).

Trditev *Maternica je organ, v katerem zraste plod* je pravilna. Na trditvi *Maternica je organ, v katerem zraste plod* vidimo, da se ocene fantov in deklet razlikujejo le za 1 %, saj je 81 % fantov ter 82 % deklet izbralo odgovor *pravilno*, približno petina fantov (19 %) ter deklet (18 %) je izbrala odgovor *napačno*.

Grafikon 26. Ocene anketirancev trditve *Krče lahko pripišemo krčenju maternice med menstruacijo* v odstotkih (%).

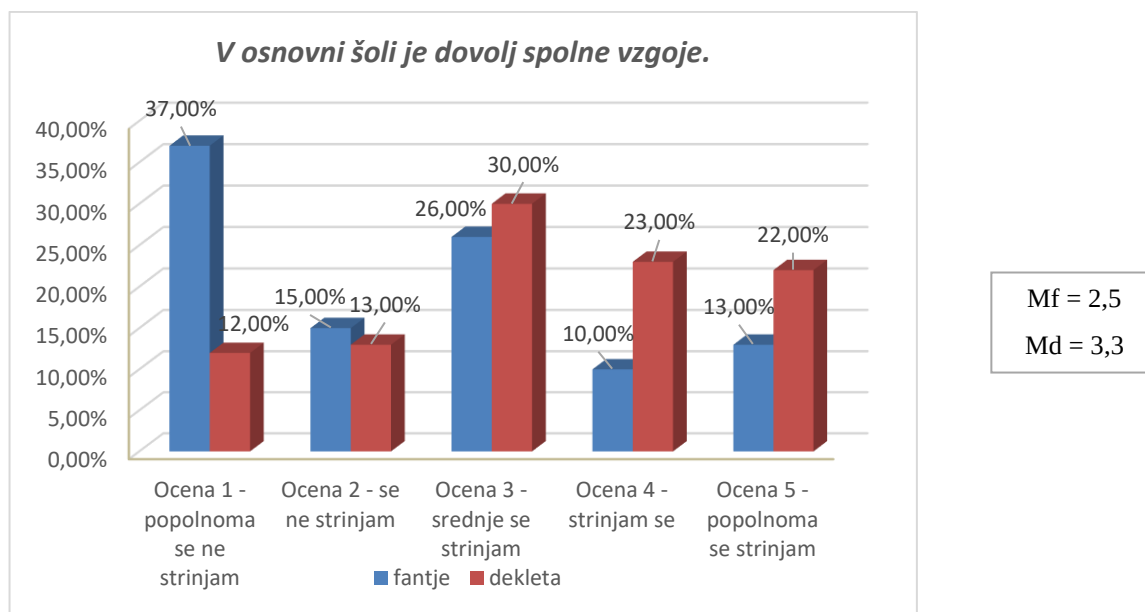
Trditev *Krče lahko pripišemo krčenju maternice med menstruacijo* je pravilna. Iz grafikona 26 lahko razberemo, da je 75,0 % fantov ter 70,0 % deklet izbralo odgovor *pravilno* na trditvi, da lahko krče pripišemo krčenju maternice med menstruacijo. Četrtna fantov ter približno tretjina (30 %) deklet pa je izbrala odgovor *napačno*.

Grafikon 27. Ocene anketirancev trditve *Erekcija je utrditev moškega spolnega uda* v odstotkih (%).

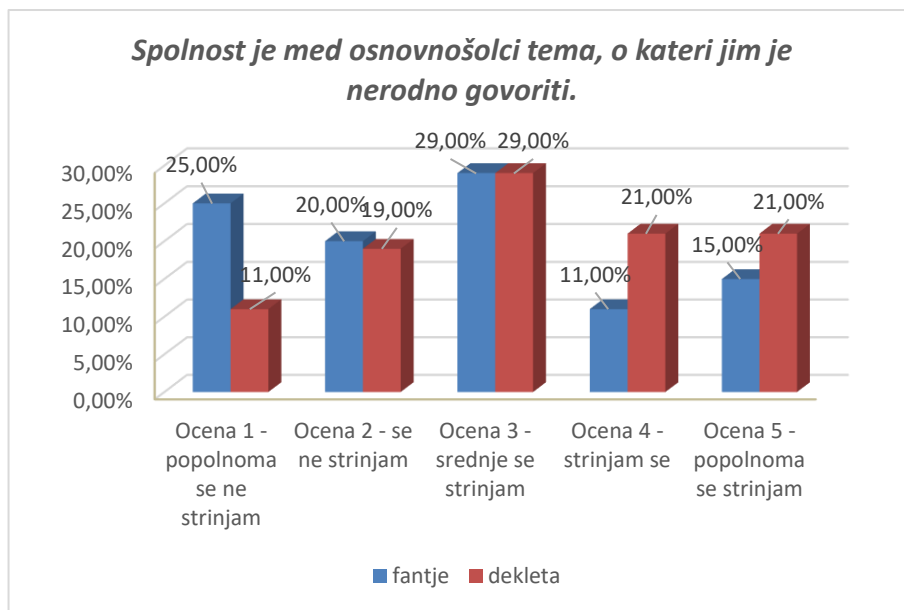
Trditev *Erekcija je utrditev moškega spolnega uda* je pravilna. Pri grafikonu 27 vidimo, da je večina fantov (79,0 %) in deklet (69,0 %) izbrala odgovor *pravilno*, približno petina (21,0 %) fantov ter tretjina deklet pa odgovor *napačno*.

V nadaljevanju je nekaj trditev, s pomočjo katerih smo želele preveriti mnenje naših anketirancev o tej temi. Pri vsaki trditvi je legenda, v kateri Mf pomeni izračunano povprečno vrednost za anketirane fante in Md izračunano povprečno vrednost za anketirana dekleta.

Grafikon 28. Ocene anketirancev trditve *V osnovni šoli je dovolj spolne vzgoje* v odstotkih (%).

Iz grafikona 28 vidimo, da je 37,0 % anketiranih fantov izbralo oceno 1 (*popolnoma se ne strinjam*) na trditvi, da je v osnovni šoli dovolj spolne vzgoje. Dekleta so največkrat (30,0 %) izbrala oceno 3 (*srednje se strinjam*). Povprečji sta bili srednje visoki, vendar je višje povprečje pri dekletih.

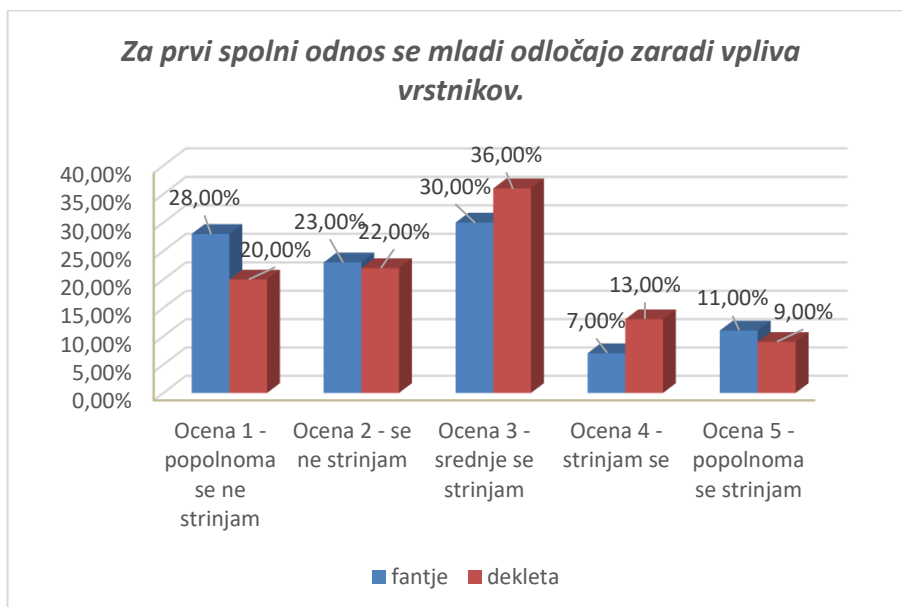

Mf = 2,7

Md = 3,2

Grafikon 29. Ocene anketirancev trditve *Spolnost je med osnovnošolci tema, o kateri jim je nerodno govoriti* v odstotkih (%).

Iz grafikona 29 je razvidno, da je enak odstotek (29,0 %) fantov in deklet izbralo oceno 3 (*srednje se strinjam*), 21,0 % deklet je izbralo oceno 4 (*se strinjam*) in oceno 5 (*popolnoma se strinjam*). Ena četrтина fantov je izbrala oceno 1 (*popolnoma se ne strinjam*) in ena petina oceno 2 (*se ne strinjam*). Povprečji sta srednje visoki, vendar je višje povprečje pri dekletih (znaša 3,2).

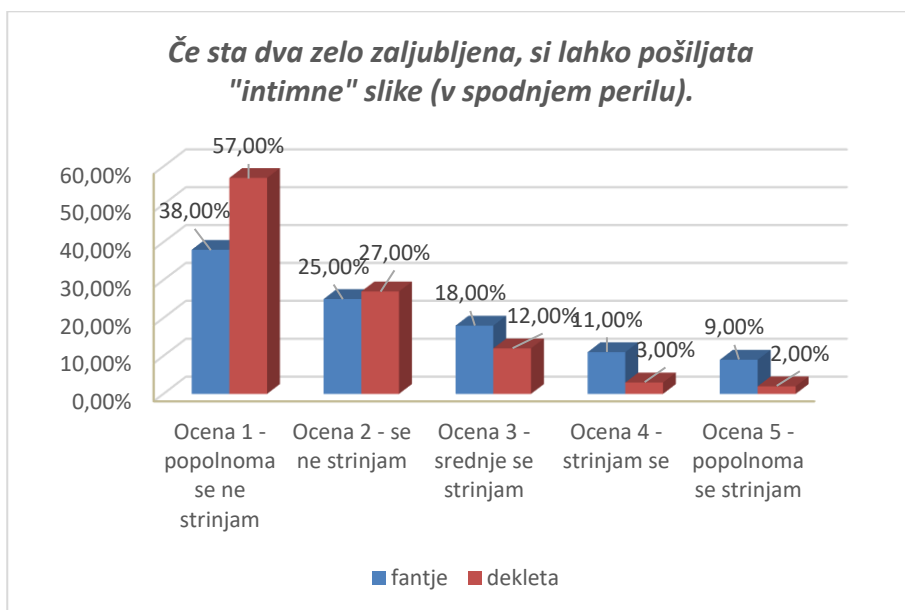
Mf = 2,5

Md = 2,7

Grafikon 30. Ocene anketirancev trditve *Za prvi spolni odnos se mladi odločajo zaradi vpliva vrstnikov* v odstotkih (%).

V rezultatih grafikona 30 vidimo, da je ena petina deklet izbrala oceno 1 (*popolnoma se ne strinjam*), nekaj več kot petina oceno 2 (*se ne strinjam*), največji odstotek deklet (36,0 %) je izbralo oceno 3 (*srednje se strinjam*) in najmanj (9,0 %) oceno 5 (*popolnoma se strinjam*).

Največ anketiranih fantov (30,0 %) je izbralo oceno 3 (*srednje se strinjam*), najmanj (7,0 %) pa oceno 4 (*se strinjam*). Izračunani povprečji sta pod srednjo vrednostjo. Povprečje pri dekletih (2,7) je nekoliko višje kot pri fantih (2,5).

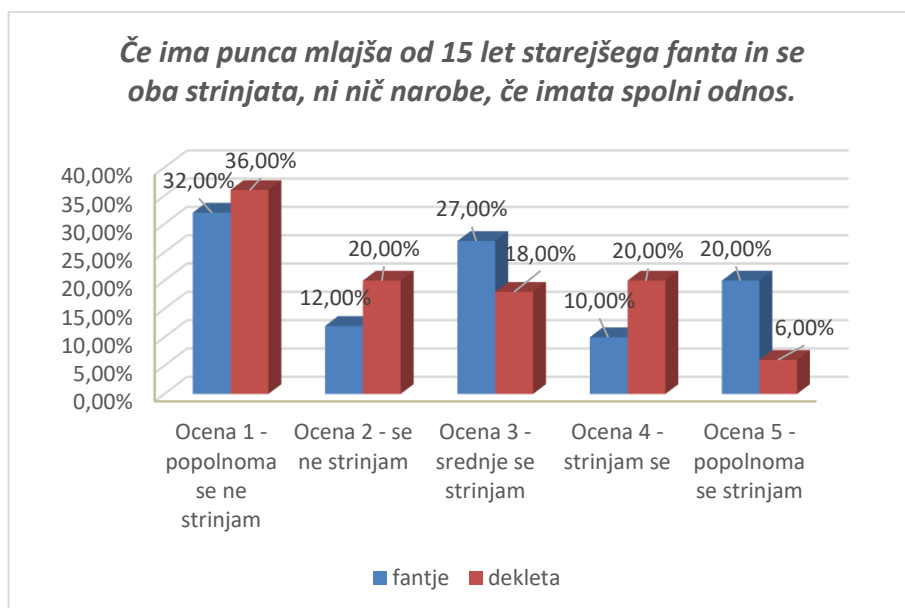

Mf = 2,3

Md = 1,7

Grafikon 31. Ocene anketirancev trditve *Če sta dva zelo zaljubljena, si lahko pošiljata »intimne« slike (v spodnjem perilu) v odstotkih (%)*.

V rezultatih grafikona 31 vidimo, da je najpogostejše pri obeh anketiranih skupinah izbrana ocena 1 (*popolnoma se ne strinjam*), vendar je odstotek deklet (57,0 %), ki so izbrale oceno 1 višji od odstotka fantov (38,0 %), ki so izbrali enako oceno. Najredkeje je pri obeh skupinah bila izbrana ocena 5 (*popolnoma se strinjam*), pri dekletih 2,0 %, pri fantih pa 9,0 %. Povprečji sta nizki. Izračunano povprečje pri dekletih znaša 1,7 in je nižje kot povprečje pri fantih (2,3).

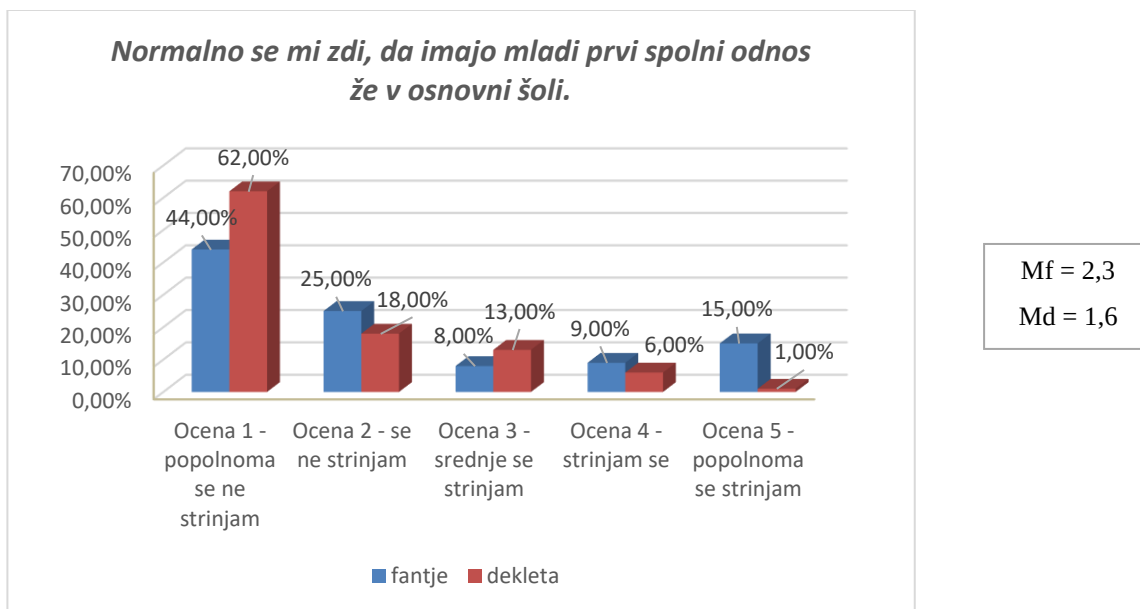

Mf = 2,7

Md = 2,4

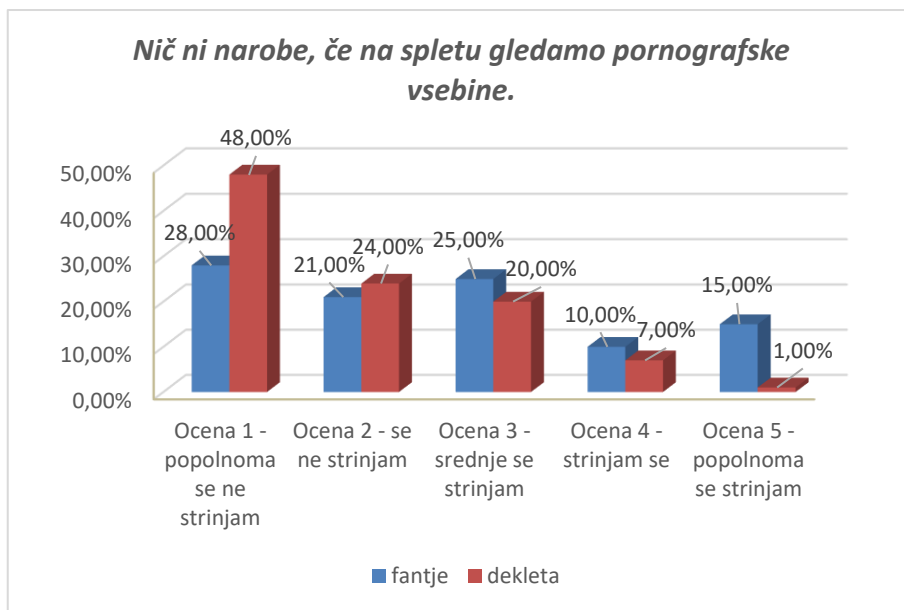
Grafikon 32. Ocene anketirancev trditve *Če ima punca mlajša od 15 let starejšega fanta in se oba strinjata, ni nič narobe, če imata spolni odnos v odstotkih (%)*.

V rezultatih (grafikon 32) vidimo, da so rezultati precej raznoliki, vendar je pri obeh skupinah največji odstotek anketirancev izbralo oceno 1 (*popolnoma se ne strinjam*). Ena petina deklet je izbrala oceno 2 (*se ne strinjam*), nekaj manj kot petina oceno 3 (*srednje se strinjam*) in petina oceno 4 (*se strinjam*). Ena petina fantov je izbrala oceno 5 (*popolnoma se strinjam*). Tokrat je povprečje višje pri fantih (2,7) kot pri dekletih (2,4).

Grafikon 33. Ocene anketirancev trditve *Normalno se mi zdi, da imajo mladi prvi spolni odnos že v osnovni šoli* v odstotkih (%).

Rezultati grafikona 33 kažejo, da izstopa ocena 1 (*popolnoma se ne strinjam*) pri dekletih (62,0 %), prav tako je bila to najpogosteje izbrana ocena pri fantih (44,0 %). Četrtnina fantov je izbrala oceno 2 (*se ne strinjam*), le 1% deklet je izbralo oceno 5 (*popolnoma se strinjam*). Povprečji sta nizki, nižje je pri dekletih, kjer znaša 1,6.

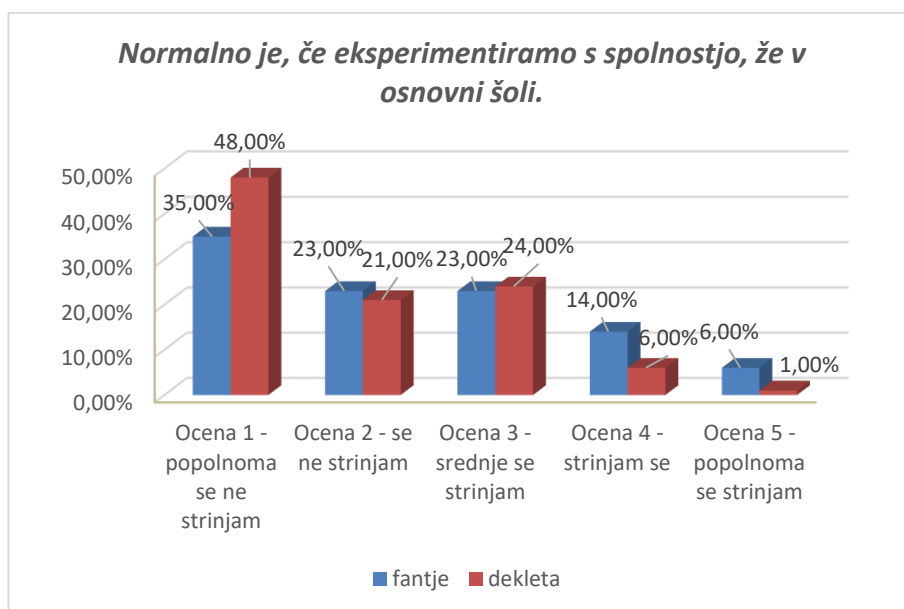

Mf = 2,6

Md = 1,9

Grafikon 34. Ocene anketirancev trditve *Nič ni narobe, če na spletu gledamo pornografske vsebine* v odstotkih (%).

Iz grafikona 34 vidimo, da izstopa odstotek deklet (48,0 %), ki je izbralo oceno 1 (*popolnoma se ne strinjam*). 1,0 % anketiranih deklet je izbralo oceno 5 (*popolnoma se strinjam*). Tudi pri fantih je največkrat izbrana ocena 1 (*popolnoma se ne strinjam*) in jo je izbralo 28,0 %. Ena četrtnina anketiranih fantov je izbrala oceno 3 (*se ne strinjam*), ena desetina oceno 4 (*se strinjam*) in 15,0 % oceno 5 (*popolnoma se strinjam*). Pri fantih je povprečje srednje visoko (2,6), pri dekletih pa je nižje (1,9).

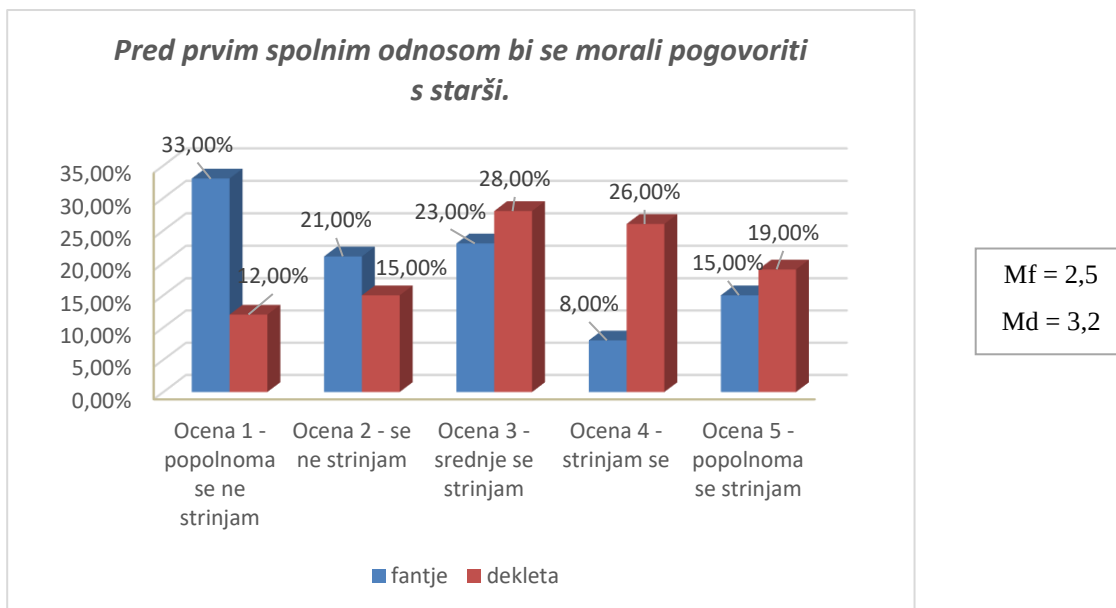
Mf = 2,3

Md = 1,9

Grafikon 35. Ocene anketirancev trditve *Normalno je, če eksperimentiramo s spolnostjo, že v osnovni šoli* v odstotkih (%).

Rezultati (grafikon 35) kažejo, da je največ anketiranih deklet izbralo oceno 1 (48,0 %), prav tako je to oceno izbralo največ anketiranih fantov (35,0 %). Oceno 3 je izbralo 24,0 % deklet in

le 1 % manj fantov (23,0 %). Oceno 5 je izbralo 1,0 % deklet. Povprečji sta dokaj nizki, pri dekletih znaša 1,9 in pri fantih 2,3.

Grafikon 36. Ocene anketirancev trditve *Pred prvim spolnim odnosom bi se morali pogovoriti s starši* v odstotkih (%).

Iz grafikona 36 je razvidno, da je največ anketiranih fantov (33,0 %) izbralo oceno 1 (*popolnoma se ne strinjam*) in največ deklet (28,0%) je izbralo oceno 3 (*srednje se strinjam*). 26,0 % anketiranih deklet je izbralo oceno 4 (*se strinjam*), isto oceno je izbralo le 8,0 % fantov. Izračunano povprečje je višje pri dekletih in znaša 3,2, pri fantih pa je 2,5.

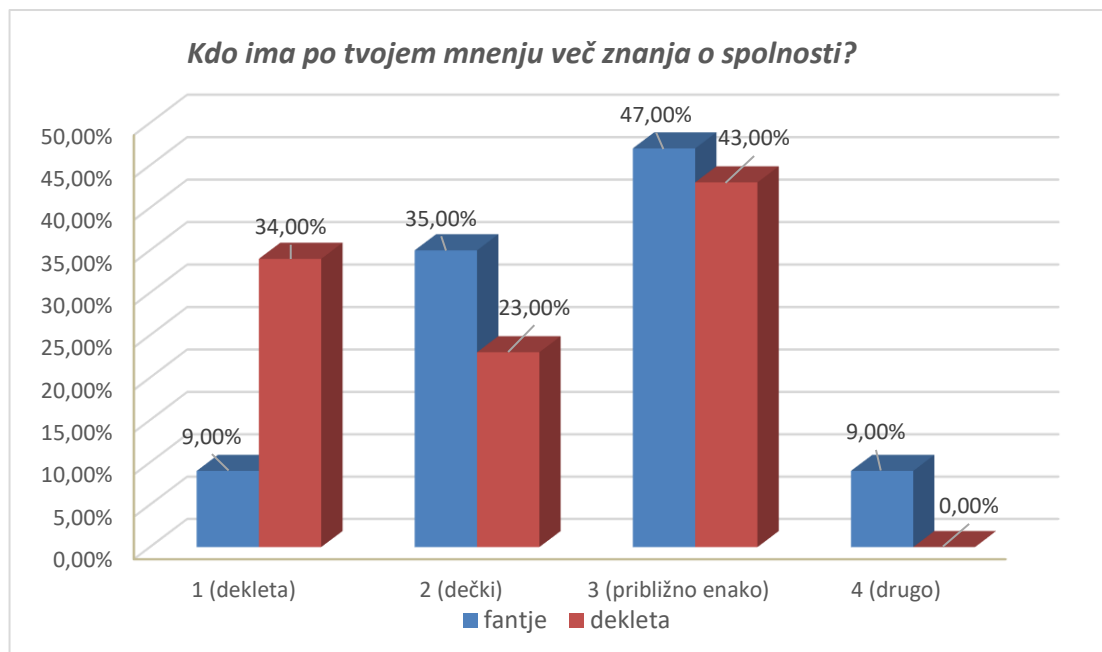
Anketirancem smo postavili tudi vprašanje odprtega tipa, ki se je glasilo: ***Kakšno je na splošno znanje in mnenje osnovnošolcev o spolnosti?***

Dekleta so zapisala:

- dobro / srednje (20 x),
- zelo dobro (10 x),
- slabo (2 x),
- čudno (2 x),
- ne vem (2 x),
- raznoliko (1 x).

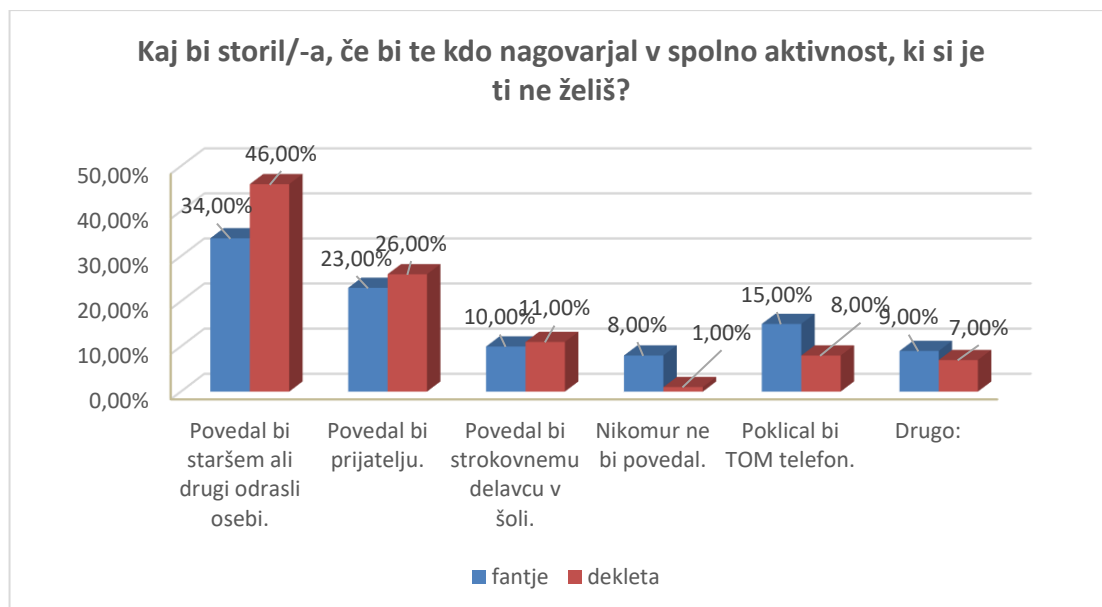
Fantje so zapisali:

- dobro/srednje (23 x),
- ne vem (22 x),
- zelo dobro (6 x),
- slabo (3 x),
- čudno (2 x).

Grafikon 37. Odgovori anketirancev na vprašanje *Kdo ima po tvojem mnenju več znanja o spolnosti?* v odstotkih (%).

Iz grafikona 37 lahko razberemo, da največ anketirancev meni, da imajo dečki in deklice približno enako znanje. Ta odgovor je izbralo 47,0 % fantov in 43,0 % deklet. 34,0 % anketiranih deklet je izbralo odgovor, da imajo dekleta več znanja in 35,0 % anketiranih fantov je izbralo odgovor, da imajo fantje več znanja.

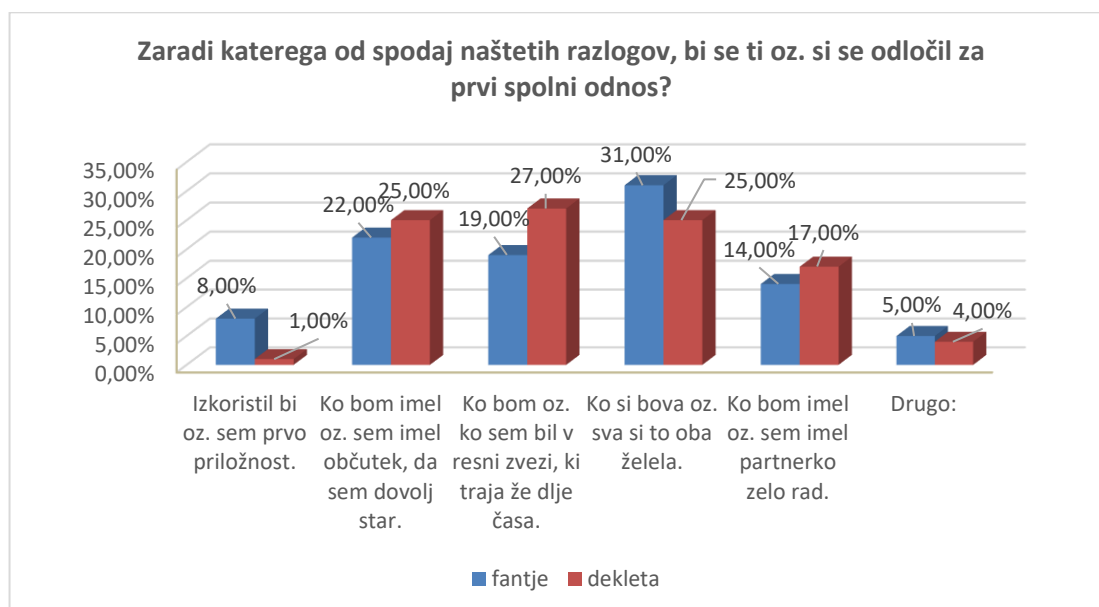

Grafikon 38. Odgovori anketirancev na vprašanje *Kaj bi storil/-a, če bi te kdo nagovarjal v spolno aktivnost, ki si je ti ne želiš?* v odstotkih (%).

Rezultati grafikona 38 kažejo, da bi 46,0 % deklet in 34,0 % fantov povedalo staršem ali drugi odrasli osebi. 26,0 % deklet in 23,0 % fantov bi povedalo prijatelju. 11,0 % deklet in 10,0 %

fantov bi povedalo strokovnem delavcu v šoli. 1,0 % anketiranih deklet in 8,0 % anketiranih fantov ne bi povedalo nikomur.

Pod odgovor *drugo* so fantje zapisali: povedal bi policiji (3 x), fizično bi se branil (3 x), ne vem (1 x). Dekleta pa so zapisala: poklicala bi policijo (3 x), povedala bi svoji zdravnici (1 x), rekla bi »ne« (1 x), fizično bi se branila (1 x), prijavila bi medijem (1 x).

Grafikon 39. Odgovori anketirancev na vprašanje Zaradi katerega od spodaj naštetih razlogov, bi se ti oz. si se odločil za prvi spolni odnos? v odstotkih (%).

Rezultati grafikona 39 kažejo na to, da bi najmanj deklet (1,0 %) in fantov (8,0 %) izkoristilo prvo priložnost. Najpogosteje izbran odgovor pri fantih (31,0 %) je bil *Ko si bova to oba želela*, pri dekletih (27,0 %) pa *Ko bom v resni zvezi, ki traja dlje časa*.

Pod odgovor *drugo* so fantje zapisali odgovore: ne vem (2 x), ko bi se oba strinjala in si bova oba to želela in bom v resni zvezi (1x). Pri dekletih so se pojavili odgovori: po poroki (2 x), ko bom pripravljena (2 x), ko bom dovolj stara (1 x), ko mu bom zaupala in on meni (1 x), po 19. letu starosti (1 x).

4.0 DISKUSIJA

V obdobju odraščanja je spolnost zagotovo ena od tem, ki najstnike zanima in o kateri se pogovarjajo. S pomočjo lastnega raziskovanja smo želele ugotoviti, koliko znanja imajo najstniki o tej temi, kakšen je njihov odnos do spolnosti ter katere spolne aktivnosti že počnejo in ali se zavedajo morebitnih tveganj. Pri tem pa smo želele ugotoviti, ali prihaja do razlik med spoloma.

V raziskovalni nalogi smo si na podlagi strokovne literature zastavile devet hipotez, ki jih bomo na podlagi dobljenih rezultatov potrdile ali ovrgle.

Naša prva hipoteza se je glasila, ***da je več kot 60,0 % anketiranih deklet dobilo prve informacije o spolnosti od staršev in najpogosteje preko pogovora s svojimi prijatelji pridobivajo informacije o spolnosti.***

Iz dobljenih rezultatov (grafikon 1) vidimo, kje so najstniki dobili prve informacije o spolnosti. Predpostavile smo, da so dekleta prve informacije dobila od staršev. Dobljeni rezultati kažejo, da to velja le za 29,0 % anketiranih deklet. Največ (36,0 %) anketiranih deklet je prve informacije o spolnosti dobilo od prijateljev, 17,0 % anketiranih deklet je dobilo prve informacije iz medijev (TV, internet) ter 13,0 % anketiranih deklet je prvo informacijo dobilo od učiteljev v šoli.

Pričakovale smo, da se danes najstnice o spolnosti pogosto pogovarjajo s starši (predvsem s svojimi mamami). Rezultati tega niso potrdili. Vzrok je lahko v tem, da je staršem ali najstnikom (ali obojim) še vedno nerodno spregovoriti o tej temi, morda je to še vedno tabu tema v družinah. Menimo, da bi bilo dobro, če bi najstniki prve informacije o spolnosti dobili od svojih staršev.

Iz grafikonov od 2 do 5 vidimo, kje najstniki na splošno iščejo oziroma pridobivajo informacije o spolnosti. Povprašali smo jih, koliko se pogovarjajo o spolnosti s svojimi starši, prijatelji, kako pogosto berejo strokovne knjige in članke o spolnosti in ali iščejo informacije na spletu.

Predpostavile smo, da najstnice v vsakdanjem življenju najpogosteje dobivajo informacije preko pogovora s prijatelji. Iz izračunanih povprečij pri omenjenih grafikonih vidimo, da je najvišje izračunano povprečje pri dekletih ($M = 2,7$) pri grafikonu 3. Dobljeni rezultat torej potrjuje, da dekleta informacije o spolnosti najpogosteje dobivajo v pogovorih s prijatelji. Ta rezultat smo pričakovale, saj smo tudi same v pogovorih s prijateljicami najbolj sproščene in verjetno nam je tudi v prijateljskem odnosu najlažje spregovoriti o tej temi. Kljub temu je odstotek anketiranih deklet, ki so na tej trditvi izbrale oceni 4 (*pogosto*) in 5 (*vedno*), nižji od pričakovanega, saj znaša skupno 30,0 %.

Na podlagi zgoraj opisanih rezultatov lahko ovrgemo našo prvo hipotezo, saj je odstotek anketiranih deklet, ki so prve informacije o spolnosti dobile od svojih staršev ter se najpogosteje o spolnosti pogovarjajo s svojimi prijatelji nižji, kot smo pričakovale.

Naša druga hipoteza se je glasila, ***da je več kot 60,0 % anketiranih fantov prve informacije o spolnosti dobilo iz medijev (TV, internet) in najpogosteje o spolnosti iščejo informacije po spletu.***

Tudi anketirane fante smo povprašale, kje so dobili prve informacije o spolnosti. Pričakovale smo, da so fantje prve informacije poiskali v različnih medijih (predvsem na spletu). Dobljeni rezultati (grafikon 1) kažejo, da je 24,0 % anketiranih fantov dobilo prve informacije na ta način. Največ (34,0 %) anketiranih fantov pa je prve informacije dobilo od prijateljev. Približno ena petina anketiranih fantov je dobila prve informacije od svojih staršev.

Zanimalo nas je tudi, kje fantje najpogosteje dobivajo informacije o spolnosti. Iz grafikonov 2 do 5 lahko razberemo, da je najvišje izračunano povprečje pri anketiranih fantih ($M = 3,1$) prav tako na grafikonu 3, da se o spolnosti pogovarjajo s svojimi prijatelji. Pričakovale smo, da najpogosteje informacije o spolnosti iščejo na spletu, vendar iz izračunanih povprečij vidimo, da je to drugi najpogostejši vir informacij pri fantih.

Na podlagi dobljenih rezultatov lahko ovržemo našo drugo hipotezo, saj smo ugotovile, da je največ anketiranih fantov prve informacije o spolnosti dobilo od prijateljev ter da tudi v pogovoru s prijatelji najpogosteje dobijo informacije o tej temi.

Najnižje izračunano povprečje je bilo tako pri fantih in dekletih na trditvi *O spolnosti berem knjige in strokovne članke* (grafikon 4). Ta rezultat smo tudi pričakovale, saj menimo, da je splet veliko bolj atraktiven in lažje dostopen (npr. na pametnih telefonih) in ga najstniki zato pogosteje uporabljamo kot tiskane knjige in strokovne članke.

Naša tretja hipoteza se je glasila, ***da je po mnenju anketiranih fantov več spolnih aktivnosti, primernih za osnovnošolce in so v primerjavi z dekletih že počeli več spolnih aktivnosti.***

V grafikonu 6 in 7 vidimo odgovore anketiranih fantov in deklet na vprašanje, katere spolne aktivnosti se jim zdijo primerne za osnovnošolce. Predpostavile smo, da je po mnenju anketiranih fantov več spolnih aktivnosti primernih za osnovnošolce ter da so v primerjavi z dekletih že počeli več od naštetih spolnih aktivnosti (objemanje, poljubljanje, otipavanje, zaljubljenost, samozadovoljevanje, gledanje spolnih vsebin na spletu, spolni odnos).

Iz grafikona 6 je razvidno, da se anketiranim fantom zdijo primerne tri spolne aktivnosti za osnovnošolce, in sicer: objemanje (81,0 %), zaljubljenost (78,0 %) ter poljubljanje (56,0 %). Pričakovale smo, da se bo fantom več spolnih aktivnosti zdelo primernih za našo starost. Za neprimerne spolne aktivnosti za osnovnošolce (več anketiranih učencev je izbralo odgovor NE kot odgovor DA) pa se jim zdijo: spolni odnos (83,0 %), otipavanje (dotikanje spolnih organov) (81,0 %) ter gledanje spolnih vsebin na spletu (55,0 %).

Rezultati grafikona 7 kažejo, da se dekletom zdijo primerne enake spolne aktivnosti kot fantom, torej: objemanje (94,0 %), zaljubljenost (93,0 %) ter poljubljanje (66,0 %). Za neprimerne

spolne aktivnosti pa se jim prav tako zdijo spolni odnos (95,0 %), otipavanje (dotikanje spolnih organov) (90,0 %), gledanje spolnih vsebin na spletu (85,0 %). Pri dekletih se je poleg omenjenih pojavilo še samozadovoljevanje, za katerega meni 72,0 % anketiranih deklet, da se jim zdi neprimerno za osnovnošolce. Iz zapisanega vidimo, da so dekleta ocenila štiri od naštetih spolnih aktivnosti kot neprimerne za osnovnošolce v primerjavi s fanti, ki so ocenili kot neprimerne tri od naštetih spolnih aktivnosti.

Predpostavile smo tudi, da so fantje že počeli več spolnih aktivnosti kot dekleta. Iz grafikona 8 lahko vidimo, da je res tako, saj skoraj ena četrtnina fantov ni počela še nobene spolne aktivnosti, vsi ostali pa so nekaj od navedenega že počeli. Pri dekletih je odstotek tistih, ki niso še ničesar od navedenega počele, višji, saj znaša 39,0 %.

Na podlagi zgoraj opisanih rezultatov lahko potrdimo našo tretjo hipotezo, saj se fantom zdi več spolnih aktivnostih primernih in so jih tudi več že počeli v primerjavi z dekleti.

Zanimalo nas je tudi, ali so naši anketiranci že počeli kakšno spolno aktivnost in jo obžalujejo. Iz dobljenih rezultatov (grafikon 8) vidimo, da več kot ena četrtnina anketiranih fantov (27,0 %) obžaluje spolno aktivnost, ki so jo počeli. Odgovor *DA* je izbralo v primerjavi s fanti manj anketiranih deklet, in sicer 15,0 %. Anketiranci, ki so izbrali odgovor *DA*, so morali odgovoriti na podvprašanje, ki se je glasilo: *Zapiši, katero spolno aktivnost obžaluješ*. Štirje anketirani fantje so zapisali, da obžalujejo gledanje spolnih vsebin na spletu ter zaljubljenost. Pri dekletih so se pojavili posamični odgovori (zaljubljenost, poljubljanje, gledanje spolnih vsebin na spletu). Ena izmed anketiranih deklet pa je zapisala, da obžaluje spolni odnos.

Naša četrta hipoteza se je glasila, ***da je več anketiranih deklet v primerjavi s fanti pravilno odgovorilo na vprašanja, povezana z menstruacijo ter ženskimi spolnimi organi in njihovim delovanjem***.

Da bi preverili, koliko znanja imajo osnovnošolci o spolnosti ter spolnih organih in njihovem delovanju, smo v anketnem vprašalniku postavili več vprašanj, pri katerih so anketiranci morali izbrati odgovor *pravilno* oziroma *napačno*. Kot večjo razliko med anketiranima skupinama smo opredelile, če je razlika med spoloma v pravilnem odgovoru okrog 10,0 %.

V osmih grafikonih (10, 11, 15, 22, 23, 24, 25, 26) so prikazani odgovori anketirancev na vprašanja, ki so povezana z znanjem o menstruaciji in ženskih spolnih organih. Predpostavile smo, da anketirana dekleta vedo več o tej temi kot anketirani fantje, saj so le-ta vprašanja povezana z delovanjem njihovega lastnega telesa.

V grafikonu 10 vidimo odgovore anketirancev na trditvi *Do menstruacije pride enkrat na mesec, ko jajčece zapusti jajčnik*. Večina anketiranih fantov (77,0 %) je ocenila, da je ta trditev pravilna. Tudi dekleta so ocenila podobno, saj je 79,0 % anketiranih deklet izbralo oceno pravilno. Trditev je pravilna, kar pomeni, da je večina anketirancev izbrala pravilni odgovor in vidimo, da večje razlike med anketiranima skupinama ni bilo.

V grafikon 11 vidimo odgovore anketirancev na trditvi, *da se jajčece oplodi v maternici*. Pri tej trditvi je 75,0 % anketiranih fantov ter 82,0 % anketiranih deklet izbralo napačen odgovor (*pravilno*). Jajčece se namreč oplodi že prej, v maternici pa se oplojeno jajčece vgnezdi. Do večje razlike med spoloma ni prišlo, večina obeh anketiranih skupin pa je odgovorila napačno.

Iz grafikona 15 lahko razberemo, da je več kot polovica anketiranih fantov (54,0 %) in anketiranih deklet (56,0 %) izbrala pravilen odgovor na trditvi, da *med menstruacijo ženska ne more zanositi*. Omenjena trditev je namreč napačna. Strokovnjaki razlagajo, da so možnosti za zanositev med menstruacijo zelo majhne. Kljub temu pa ob nezaščitenem spolnem odnosu ženska lahko zanosi tudi med menstruacijo. Tudi tukaj ni prišlo do večje razlike v tem, koliko anketiranih fantov in deklet je izbralo pravilen odgovor.

V grafikonu 22 vidimo odgovore na trditvi *Menstruacija lahko traja od 3 do 7 dni*, ki kažejo, da je velika večina anketiranih deklet (93,0 %) in večina anketiranih fantov (83,0 %) izbrala odgovor *pravilno*. Zavedamo se, da običajna menstruacija traja od 3 do 7 dni, zato smo to upoštevale kot pravilno trditev. Vemo pa tudi, da obstajajo izjeme, saj včasih menstruacija lahko traja manj ali dlje časa. Tukaj lahko govorimo o večji razliki med anketiranima skupinama, saj je 10,0 % več anketiranih deklet odgovorilo pravilno v primerjavi s fanti.

Rezultati grafikona 23 so nas zelo presenetili, saj je 70,0 % anketiranih fantov na trditvi *Med menstruacijo se ne bi smeli ukvarjati s športom ali plavati* izbrala odgovor *pravilno*. 55,0 % anketiranih deklet je izbralo odgovor *napačno*. Ta trditev je nepravilna, saj obstajajo različni pripomočki, ki dekletom omogočajo plavanje in ukvarjanje s športom tudi med menstruacijo. Tukaj se torej vidi razlika med spoloma, saj je večina anketiranih fantov odgovorila napačno ter nekoliko več kot polovica anketiranih deklet je odgovorila pravilno.

V grafikonu 24 vidimo, da je približno ena petina (19,0 %) anketiranih deklet na trditvi *Menstruacija traja od pubertete naprej do konca življenja* odgovorila z odgovorom *pravilno*. Enak odgovor je izbralo 42,0 % anketiranih fantov. Večina anketiranih deklet (81,0 %) in več kot polovica anketiranih fantov (59,0 %) je izbrala odgovor, da je ta trditev *napačna*. Trditev je napačna, saj menstruacija traja od pubertete do menopavze. Pri tej trditvi vidimo razliko med spoloma, saj je 22,0 % več anketiranih deklet odgovorilo na to trditev pravilno.

Na trditvi *Maternica je organ, v katerem zraste plod* (grafikon 25) je večina obeh anketiranih skupin (81,0 % fantov in 82,0 % deklet) izbrala odgovor *pravilno*. Večje razlike med spoloma pri tej trditvi ni bilo. Trditev je pravilna, saj plod zraste v maternici. Skoraj ena petina obeh anketiranih skupin je izbrala napačen odgovor, kar nas je presenetilo, saj menimo, da je to osnovno znanje.

Iz grafikona 26 je razvidno, da je na trditvi, da lahko *krče pripišemo krčenju maternice med menstruacijo*, tri četrtine anketiranih fantov in nekoliko manj (70,0 %) anketiranih deklet izbralo odgovor *pravilno*, saj menijo, da je to res. Do večje razlike med spoloma ni prišlo. Ta trditev je

pravilna, saj krče lahko pripišemo krčenju maternice med menstruacijo. Pričakovale smo, da bo več anketiranih deklet izbralo pravilen odgovor.

Zgoraj opisani rezultati so pokazali, da pri petih trditvah ni prišlo do bistvene razlike med spoloma, pri treh trditvah pa so anketirana dekleta pokazala več znanja kot anketirani fantje. Našo četrto hipotezo lahko ovržemo, saj smo predpostavile, da bo prišlo do večje razlike med spoloma in da bodo dekleta vedela več o menstruaciji, o ženskih spolnih organih in njihovem delovanju. Rezultati pa so pokazali, da je tudi večina anketiranih fantov pri teh trditvah odgovorila pravilno, kar je vsekakor pozitivno. Slednje kaže na to, da tudi fantje v osnovni šoli že veliko vedo o ženskih spolnih organih in njihovem delovanju.

Naša peta hipoteza se je glasila, ***da je več anketiranih fantov v primerjavi z dekleti pravilno odgovorilo na vprašanja, povezana z moškimi spolnimi organi in njihovim delovanjem.***

V petih grafikonih (12, 17, 18, 21, 27) so prikazane trditve, ki se nanašajo na moške spolne organe in njihovo delovanje. Predpostavile smo, da imajo o tej temi anketirani fantje več znanja kot dekleta.

V grafikonu 12 so prikazani rezultati trditve *Semenčica so spravljena v moških modih*. Velik odstotek anketiranih deklet (85,0 %) kot tudi anketiranih fantov (79,0 %) je izbralo pravilen odgovor. Zanimivo pa je, da je več anketiranih deklet kot anketiranih fantov izbralo pravilen odgovor. Do večje razlike med spoloma sicer ni prišlo.

Ena od zastavljenih trditev se je glasila *Nekateri fantje imajo menstruacijo* (grafikon 17). Večina anketirancev je izbrala pravilen odgovor, da je ta trditev *napačna*. Presenetilo pa nas je, da je 18,0 % anketiranih fantov izbralo odgovor pravilno. Na tej trditvi je višji odstotek anketiranih deklet izbralo pravilen odgovor.

Rezultati grafikona 18 prikazujejo odgovore na trditvi *Sperma zapusti spolni ud pri ejakulaciji*. Dobljeni rezultati kažejo, da do večje razlike med spoloma ni prišlo, saj je 69,0 % anketiranih fantov ter 63,0 % anketiranih deklet izbralo pravilen odgovor.

Na trditvi *Moško telo proizvede več milijonov semenčic na dan* (grafikon 21) so rezultati pokazali, da je večina anketiranih fantov (73,0 %) in 64,0 % anketiranih deklet izbrala pravilen odgovor. Na tej trditvi je prišlo do večje razlike med spoloma, saj je 9,0 % več anketiranih fantov kot anketiranih deklet izbralo pravilen odgovor.

Iz grafikona 27 lahko razberemo, da je na trditvi *Erekcija je utrditev moškega spolnega uda* 79,0 % anketiranih fantov ter 67,0 % anketiranih deklet izbralo pravilen odgovor. Prišlo je do večje razlike med spoloma, saj se odstotek anketiranih fantov in anketiranih deklet razlikuje za 12,0 %. Fantje so v večjem številu izbrali pravilen odgovor.

Na podlagi zgoraj opisanih podatkov lahko vidimo, da se je pri treh trditvah pokazala večja razlika med spoloma, saj je višji odstotek fantov, ki so izbrali pravilen odgovor. Na dveh trditvah pa do večje razlike ni prišlo. Našo peto hipotezo zato lahko potrdimo.

Naša šesta hipoteza se je glasila, ***da ne prihaja do večjih razlik med anketiranimi dekleti in fanti v znanju o puberteti, spolnem odnosu, zanositvi ter kontracepciji.***

V šestih grafikonih (9, 13, 14, 16, 19, 20) smo prikazali odgovore na trditve, ki so povezane s puberteto, spolnimi odnosi, zanositvijo ter kontracepcijo. Predpostavile smo, da imajo anketirani fantje in anketirana dekleta podobno znanje o teh temah.

Ena od zastavljenih trditev se je glasila *Med puberteto se telo deklet in fantov zelo spremeni.* (grafikon 9). Velika večina anketiranih fantov (97,0 %) kot tudi anketiranih deklet (98,0 %) je izbrala pravilen odgovor. Ta rezultat nas ni presenetil, saj smo tudi same v tem obdobju in opazimo razlike na naši telesih. Telesne spremembe so tudi eden od najbolj vidnih znakov pubertete.

V grafikonu 13 so prikazani rezultati na trditvi, da *pri prvem spolnem odnosu ženska ne more zanositi.* 85,0 % anketiranih deklet in 69,0 % anketiranih fantov je izbralo odgovor *napačno*, kar pomeni, da so na to trditev odgovorili pravilno. Do razlike med spoloma je prišlo, saj je razlika v pravilnem odgovoru kar 16,0 %. Vidimo, da je 31,0 % anketiranih fantov mnenja, da ženska pri prvem spolnem odnosu ne more zanositi, kar je napačno mnenje. Takšno zmotno prepričanje je lahko tudi tvegano, če se zaradi njega partnerja ne odločita za kontracepcijo pri prvem spolnem odnosu.

Rezultati grafikona 14 kažejo odgovore naših anketirancev na trditvi *Kontracepcijska tableta je najučinkovitejšo kontracepcijsko sredstvo.* Vidimo, da so anketiranci pri tej trditvi imeli različno mnenje. Približno polovica anketiranih fantov (52,0 %) ter 39,0 % anketiranih deklet je izbralo pravilen odgovor, saj menijo, da je ta trditev pravilna. Pri teoretični, idealni rabi je zanesljivost kontracepcijskih tablet 99,7 % odstotna (v enem letu zanosi le 0,3 % uporabnic), realno pa je zaradi različnih vplivov (npr. neredno jemanje, vpliv presnove ...) nekoliko nižja (okoli 93,0 – 97,0 %) (www.tosemjaz.net).

Mislimo, da je vzrok za velik odstotek napačnih odgovorov (48,0 % dečkov in 61,0 % deklet) ta, da so anketiranci imeli v mislih »kombinacijo« kontracepcijskih sredstev (npr. kondom in kontracepcijska tableta), kar je gotovo bolj zanesljivo. Do večje razlike med spoloma je prišlo, saj je kar 13,0 % več anketiranih fantov kot anketiranih deklet pravilno odgovorilo oziroma je večina deklet izbrala napačen odgovor.

Iz grafikona 16 lahko razberemo, da je na trditvi *Puberteta se pri dekletih in fantih dogaja v isti starosti* kar 85,0 % anketiranih deklet in 70,0 % anketiranih fantov izbralo pravilni odgovor. Še vedno pa opazamo, da je kar 30,0 % anketiranih fantov in 15,0 % anketiranih deklet izbralo

napačen odgovor. Do večje razlike med spoloma je prišlo, saj razlika v odstotku učencev, ki so izbrali pravilni odgovor, znaša kar 15,0 %.

Na trditvi *Do oploditve - združitve jajčeca in semenčica pride v nožnici* (grafikon 19) so rezultati pokazali, da je veliko anketirancev izbralo napačen odgovor, in sicer 64,0 % anketiranih fantov ter 58,0 % anketiranih deklet. Ta rezultat nas je zelo presenetilo, saj smo pričakovale večji odstotek pravih odgovorov. Menimo, da je bilo toliko napačnih odgovorov zaradi napačnih informacij, ki so jih anketiranci morda dobili na spletu, od prijateljev ali drugih virov.

Rezultati grafikona 20 prikazujejo odgovore anketirancev na trditvi *Žensko jajčece lahko oplodi več semenčic*. Dobljeni rezultati so pokazali, da je večina anketiranih deklet (73,0 %) ter 62,0 % anketiranih fantov izbrala napačen odgovor. Razlika med spoloma je v 11,0 %. Trditev je napačna, saj eno jajčece lahko oplodi eno samo semenčico. Ta rezultat nas je presenetil, saj nismo pričakovale tolikšen odstotek nepravilnih odgovorov.

Zgoraj opisani rezultati so pokazali, da je pri kar štirih trditvah prišlo do večjih razlik med spoloma, medtem ko pri dveh trditvah do večjih razlik ni prišlo. Na podlagi tega lahko našo šesto hipotezo ovržemo.

Naša sedma hipoteza se je glasila, ***da 60,0 % ali več anketiranih fantov in deklet meni, da je v osnovnih šolah dovolj spolne vzgoje in da jim o spolnosti ni nerodno govoriti.***

Trditev, katere odgovori so prikazani v grafikonu 28, se je glasila *V osnovni šoli je dovolj spolne vzgoje*. Ena četrtina anketiranih deklet se s to trditvijo ne strinja (izbrale so oceno 1 ter oceno 2). Tudi več kot polovica (52,0 %) anketiranih fantov je izbrala oceni 1 (*popolnoma se ne strinjam*) in oceno 2 (*se ne strinjam*). 45,0 % anketiranih deklet in 23,0 % anketiranih fantov pa meni, da je v osnovni šoli dovolj spolne vzgoje (oceni 4 in 5). Odstotek je nižji, kot smo pričakovale. Vidimo, da tukaj prihaja do večje razlike med anketiranimi skupinama. Izračunano povprečje pri dekletih znaša 3,3 in pri fantih 2,5. Kljub temu pa tako fantje kot dekleta ocenjujejo, da v osnovni šoli spolne vzgoje ni dovolj.

Če izhajamo iz lastnih izkušenj, smo temo spolnost obravnavali pri pouku biologije. Na naši šoli pa smo imeli na to temo tudi poseben naravoslovni dan, ko je bil celoten dan namenjen temi odraščanja in spolnosti. Več pa o tem v osnovni šoli (do sedaj) nismo izvedeli in se nam zdi, da bi bilo dobro, da se v šoli pogosteje govori o tej temi. Na ta način namreč lahko vsi učenci dobijo pomembne informacije. Informacije iz drugih virov (npr. splet) so pogosto lahko tudi napačne.

V grafikonu 29 vidimo ocene anketirancev na trditvi *Spolnost je med osnovnošolci tema, o kateri jim je nerodno govoriti*. 42,0 % anketiranih deklet in nekoliko več kot četrtina anketiranih fantov (26,0 %) je izbralo oceno 4 in 5, kar pomeni, da ocenjuje, da je osnovnošolcem nerodno govoriti o spolnosti. Nekoliko manj kot polovica (45,0 %) anketiranih fantov ter 30,0 % anketiranih deklet pa se s to trditvijo ne strinja, saj so izbrali oceni 1 (*popolnoma se ne strinjam*)

in 2 (*se ne strinjam*). Pričakovale smo, da bo slednji odstotek višji in da večjemu številu anketiranih osnovnošolcev ni nerodno govoriti o temi spolnost.

Zgoraj opisani rezultati nam kažejo, da je manj kot 60,0 % anketiranih osnovnošolcev mnenja, da je v osnovni šoli dovolj spolne vzgoje ter da jim o tej temi ni nerodno govoriti. Zato lahko ovržemo našo sedmo hipotezo.

Naša osma hipoteza se je glasila, ***da se 60,0 % ali več anketiranim fantom in dekletom ne zdi primerno, da bi eksperimentirali s spolnostjo v osnovni šoli in da bi imeli v osnovnošolskih letih prvi spolni odnos.***

Iz grafikona 35 vidimo ocene anketirancev na trditvi *Normalno je, če eksperimentiramo s spolnostjo že v osnovni šoli*. 58,0 % anketiranih fantov ter 69,0 % deklet je izbralo oceni 1 (*se popolnoma ne strinjam*) in oceno 2 (*se ne strinjam*). Dobljeni rezultat pri dekletih se ujema s postavljeno hipotezo, pri fantih pa je odstotek le nekoliko nižji (za 2,0 %) od pričakovanega, kar se nam zdi zanemarljivo.

Ena petina anketiranih fantov in 7,0 % anketiranih deklet se z eksperimentiranjem s spolnostjo v času osnovnošolskega izobraževanja strinja (oceni 4 in 5). Razlika med spoloma je velika, saj se 18,0 % več anketiranih fantov strinja z eksperimentiranjem na področju spolnosti v osnovni šoli v primerjavi z dekleti. Skoraj ena petina (24,0 %) anketiranih deklet ter 23,0 % anketiranih fantov pa je izbralo oceno 3 (*srednje se strinjam*).

Naše anketirance smo tudi prosile, da ocenijo trditev *Normalno se mi zdi, da imajo mladi prvi spolni odnos že v osnovni šoli*. Dobljeni rezultati (grafikon 33) kažejo, da se s tem ne strinja (oceni 1 in 2) tako večina anketiranih fantov (69,0 %) kot tudi deklet (80,0 %). Pri obeh anketiranih skupinah je odstotek nad 60,0 %. Ponovno pa vidimo, da je višji odstotek pri dekletih, kar pomeni, da je več deklet mnenja, da v osnovni šoli še ni pravi čas za prvi spolni odnos.

Na podlagi opisanih rezultatov lahko potrdimo našo osmo hipotezo, saj so rezultati pokazali, da je 60,0 % ali več anketirancev mnenja, da sta eksperimentiranje s spolnostjo in prvi spolni odnos v osnovni šoli neprimerna oziroma prezgodaj.

Zanimalo nas je tudi, zakaj in kdaj bi se naši anketiranci odločili za prvi spolni odnos. Njihovi odgovori so prikazani v grafikonu 39. Anketiranci so lahko izbrali več od ponujenih odgovorov. Podani odgovori so bili: izkoristil bi prvo priložnost; ko bom imel občutek, da sem dovolj star; ko bom v resni zvezi, ki traja dlje časa; ko si bova oba to želela; ko bom imel partnerja zelo rad. Imeli pa so možnost tudi izbrati odgovor *drugo* ter zapisati, kaj je to. Anketirani fantje so največkrat (31,0 %) izbrali odgovor, *ko si bosta to oba partnerja želela*. Ta odgovor je razumljiv, saj je vzajemna privolitev tudi nujen pogoj za vsak spolni odnos. Lahko pa do te želje pride že zelo hitro v zvezi, ko se partnerja še ne poznata dovolj in so posledično lahko prisotna tudi razočaranja, če se pozneje izkaže, da je bila ta odločitev prezgodnja, ker partner ni takšen, kot

bi si ga v resnici želeli. 22,0 % anketiranih fantov je izbralo odgovor *ko bodo imeli občutek, da so dovolj stari* in 19,0 % *ko bodo v resni zvezi, ki traja dlje časa*.

Največ (27,0 %) anketiranih deklet pa bi se za prvi spolni odnos odločilo, *ko bodo v resni zvezi, ki bo trajala dlje časa*. Ta razlog se tudi nam zdi najbolj primeren, saj le v daljšem časovnem obdobju lahko partnerja boljše spoznaš in se odločiš za tako pomemben korak, kot je spolnost. Podoben odstotek anketiranih deklet (25,0 %) je izbralo tudi odgovora: *ko si bova oba to želela* in *ko bom imela občutek, da sem dovolj stara*.

Najmanj primeren oz. neustrezen se nam zdi odgovor, da *bi izkoristili prvo priložnost*. Tega je izbralo 7,0 % anketiranih fantov in le 1,0 % anketiranih deklet.

Pod odgovor *drugo* pa sta dva anketirana fanta zapisala *ne vem*, eden *ko se bova oba strinjala* ter *bova že dlje časa v resni zvezi*. Anketirana dekleta pa so zapisala, da bi se za prvi spolni odnos odločile: po poroki (2 x), ko bom pripravljena (2 x), ko mu bom zaupala in on meni (1 x) ter po 19. letu starosti (1 x).

Naša deveta hipoteza se je glasila, ***da več kot 60,0 % anketiranih deklet in fantov svojim partnerjem ne bi pošiljala intimnih fotografij in bi znali pravilno odreagirati, če bi jih kdo napeljeval v spolno aktivnost, ki si jo ne želijo***.

V grafikonu 31 vidimo, da ena petina anketiranih fantov ter 5,0 % anketiranih deklet meni, da *če sta dva zelo zaljubljena, si lahko pošljata intimne slike (v spodnjem perilu)*. Izbrali so oceni 4 in 5. Večina (84,0 %) anketiranih deklet in anketiranih fantov (63,0 %) se ne strinja s tem, da bi svojemu partnerju poslali svoje intimne fotografije. Razvidna je velika razlika med spoloma. Rezultati kažejo, da so na tem področju dekleta bolj pazljiva kot fantje. Pošiljanje intimnih fotografij svojemu partnerju se nam zdi neustrezno, saj se te fotografije lahko zlorabijo.

Iz grafikona 38 je razvidno, kako so naši anketiranci odgovorili na vprašanje *Kaj bi storil/-a, če bi te nekdo nagovarjal v spolno aktivnost, ki si je ti ne želiš?* Na tem vprašanju je bilo več ponujenih odgovorov (povem staršem, prijateljem, učiteljem, pokličem TOM telefon, ne povem nikomur in drugo), anketiranci pa so lahko izbrali samo enega. Vse odgovore, ki so povezani s tem, da bi anketiranci spregovorili o nagovarjanju v spolno aktivnost, ki si je ne želijo, upoštevamo kot ustrezne. Pomembno se nam zdi, da o tem spregovorimo in v takih situacijah poiščemo pomoč.

Skoraj polovica anketiranih deklet (46,0 %) je odgovorila, da bi povedale staršem ali odrasli osebi, ta odgovor je izbralo tudi največ (34,0 %) anketiranih fantov. Drug najpogostejše izbran odgovor je *bil povedal bi prijatelju* (izbralo ga je 26,0 % anketiranih deklet in 23,0 % anketiranih fantov). TOM telefon bi poklicalo 15,0 % anketiranih fantov in 8,0 % anketiranih deklet. Le en odstotek anketiranih deklet ter 8,0 % anketiranih fantov ne bi povedalo nikomur. Slednje se nam zdi neustrezno, saj v tem primeru lahko pride do spolnega nasilja.

Pod odgovorom *drugo* so anketirana dekleta zapisala: poklicala bi policijo (3 x), povedala bi svoji zdravnici (1 x), rekla bi ne (1 x), prijavila bi medijem (1 x), fizično bi se branila (1 x). Pri anketiranih fantih sta se pojavila naslednja odgovora: poklical bi policijo (3 x), fizično bi se branil (3 x).

Na podlagi zgoraj opisanih podatkov lahko potrdimo našo deveto hipotezo, saj bi več kot 60,0 % anketirancev pravilno odreagiralo, če bi jih kdo nagovarjal v spolno aktivnost, ki si je ne želijo; prav tako jih več kot 60,0 % ne bi poslalo svojih intimnih slik partnerju.

Naša zadnja hipoteza se je glasila, ***da se več kot 60,0 % anketiranih deklet in fantov ne strinja z gledanjem pornografskih vsebin na spletu.***

Anketirance smo prosile, da naj ocenijo trditev *Nič ni narobe, če na spletu gledamo pornografske vsebine*. Rezultati (grafikon 34) kažejo, da je ena četrtna anketiranih fantov izbrala oceni 4 (*strinjam se*) in 5 (*popolnoma se strinjam*). Enaki oceni je izbralo 8,0 % anketiranih deklet. Fantje se torej bolj strinjajo z gledanjem pornografskih vsebin na spletu kot dekleta. Skoraj polovica anketiranih fantov (49,0 %) ter 72,0 % anketiranih deklet je izbrala oceni 1 (*popolnoma se ne strinjam*) ter oceni 2 (*se ne strinjam*). Odstotek pri fantih je torej nižji kot smo pričakovale, zato lahko ovržemo našo zadnjo hipotezo. Vidimo, da so se tudi na tej trditvi pokazale razlike med spoloma.

Za zaključek bi izpostavile še rezultate, ki so nas zelo presenetili. Najbolj so nas presenetili rezultati na trditvi *Če ima punca, mlajša od 15 let, starejšega fanta in se oba strinjata, ni nič narobe, če imata spolni odnos* (grafikon 32), saj je kar 30,0 % anketiranih fantov ter približno četrtna (26,0 %) anketiranih deklet odgovorilo, da se s to trditvijo strinja. Odstotek se nam zdi previsok, saj je spolni odnos med polnoletnim fantom ter dekletom, mlajšim od 15 let (enako velja tudi, če fant je mladoleten) v skladu s kazenskim zakonikom prepovedan in se ga lahko obravnava kot kaznivo dejanje. Menimo, da bi bilo nujno osnovnošolce opozoriti na to.

Izpostavile bi tudi ocene anketirancev na trditvi *Za prvi spolni odnos se mladi odločajo zaradi vpliva vrstnikov* (grafikon 30). Rezultati so pokazali, da se s tem strinja 22,0 % anketiranih deklet ter nekoliko manj (18,0 %) anketiranih fantov. Menimo, da bi se v prvi spolni odnos morali podati premišljeno in ne zaradi vpliva vrstnikov.

Iz že omenjenih rezultatov (grafikon 31 in 33) pa lahko vidimo, da so fantje na področju spolnosti bolj »pogumni«, po drugi strani pa tudi nepazljivi. Kar petina anketiranih fantov se strinja s pošiljanjem svojih intimnih fotografij partnerki (s tem se strinja le 5,0 % anketiranih deklet).

Prav tako je veliko več anketiranih fantov (24,0 %) v primerjavi z dekleti (7,0 %) mnenja, da je »normalno«, da imajo mladi prvi spolni odnos že v osnovni šoli. Pri tem bi želele izpostaviti, da za tako pomembno odločitev ni dovolj le telesna zrelost, ampak tudi čustvena. Zato se nam zdi obdobje osnovne šole za prvi spolni odnos prezgodaj.

5.0 ZAKLJUČEK

V sklopu naše raziskovalne naloge smo pridobile novo teoretično in empirično znanje o tem, koliko osnovnošolci vedo o spolnosti ter kakšen odnos imajo do tega področja. Zato smo vesele, da smo se lotile te raziskovalne naloge, saj je spolnost tema, o kateri se je potrebno pogovarjati.

Rezultati naše raziskovalne naloge dajejo vpogled v to, ali imajo osnovnošolci pravilne informacije o spolnosti, delovanju spolnih organov in zanositvi, od kod jih dobivajo, ali so dovolj ozaveščeni o morebitnih tveganjih in nevarnostih na tem področju. Pri tem pa smo primerjale odgovore deklet in fantov in tako ugotovile, do kakšnih razlik prihaja med spoloma.

Na podlagi empiričnega dela raziskovalne naloge smo prišle do naslednjih pomembnih spoznanj in zaključkov:

- da je največ anketiranih deklet (36,0 %) in fantov (34,0 %) dobilo prve informacije o spolnosti od svojih prijateljev, prve informacije o spolnosti od staršev pa je dobilo 29,0 % anketiranih deklet in 19,0 % anketiranih fantov;
- da tako anketirani fantje kot tudi dekleta informacije o spolnosti dobijo najpogosteje preko pogovora s prijatelji;
- da večina anketiranih fantov meni, da sta spolni odnos in otipavanje neprimerni spolni aktivnosti za starost osnovnošolcev, pri dekletih pa je poleg omenjenih še samozadovoljevanje in gledanje spolnih vsebin na spletu;
- da je večina anketiranih fantov in deklet na zastavljene trditve o puberteti, spolnosti, delovanju moških in ženskih spolnih organov ter zanositvi odgovorila pravilno;
- da je do večje razlike med spoloma prišlo na štirih trditvah (da pri prvem spolnem odnosu ženska ne more zanositi; da se med menstruacijo ne bi smeli ukvarjati s športom ali plavati; da menstruacija traja od pubertete naprej do konca življenja; ter da je erekcija utrditev moškega spolnega uda);
- da večina anketirancev ni odgovorila pravilno na treh trditvah (da med menstruacijo ženska ne more zanositi; da do oploditve - združitve jajčeca in semenčica pride v nožnici; da žensko jajčece lahko oplodi več semenčic);
- da se 30,0 % anketiranih fantov in 26,0 % anketiranih deklet ne zaveda, da je v skladu s kazenskim zakonikom kaznivo, da ima punca mlajša od 15 let spolni odnos s starejšim fantom;
- da se zdi 7,0 % anketiranih deklet in 24,0 % anketiranim fantom »normalno«, da imajo mladi prvi spolni odnos že v osnovni šoli;
- da bi se večina anketiranih učencev pravilno odzvala, če bi jih nekdo nagovarjal v spolno aktivnost, ki si je sami ne želijo (povedali bi staršem, odrasli osebi, prijateljem, poklicali TOM telefon ...).

Dobljeni rezultati so zanimivi, saj so anketiranci znanje pokazali na nekaterih trditvah, na katerih nismo pričakovale in pokazali manj znanja na trditvah, na katerih smo mogoče pričakovale več pravih odgovorov. Do velikih razlik med spoloma ni prihajalo, kar pomeni, da imajo tako fantje kot tudi dekleta približno enako znanje o temi spolnosti.

Prihaja pa do določenih razlik med spoloma v njihovem mnenju. Ugotavljamo, da so fantje v določenih pogledih bolj »pogumni« (več bi jih pošiljalo svoje intimne slike, več jih meni, da je primerna starost za prvi spolni odnos že v osnovni šoli), a hkrati to pomeni tudi večje tveganje za dejanja, ki jih bodo morda nekega dne obžalovali.

Za nadaljnje raziskovanje bi bilo zanimivo raziskati, kakšno je mnenje staršev o tem, koliko znanja imajo njihovi otroci o spolnosti, katere aktivnosti že počnejo, kaj se njim zdi primerno za osnovnošolce ter ugotoviti, koliko in na kakšen način se z njimi pogovarjajo o tej temi.

6.0 LITERATURA

- Chavec Perez, I. (2020). *Spoštovanje: vodnik o seksu, ljubezni in privolitvi za mlade*. Tržič: Učila International.
- Cox, L. (2022). *S knjigo do brezskrbnosti. Kako preživeti odraščanje?* Ljubljana: Hiša knjig.
- Hudobivnik, T. (2016). *Spolna vzgoja v slovenskih osnovnih šolah*, diplomsko delo, Ljubljana, Dostopno na: <https://repozitorij.uni-lj.si/IzpisGradiva.php?id=86661&lang=slv&prip=rup:8759718:d2>, sneto dne: 5. 12. 2022.
- Jeriček Klanšček, H. (2015). *Z zdravjem povezana vedenja v šolskem obdobju med mladostniki v Sloveniji*. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje.
- *Kazenski zakonik* (KZ-1-UPB2 - uradno prečiščeno besedilo, Uradni list RS, št. 50/2012).
- *Kontracepcijske tablete*. Dostopno na: <https://www.tosemjaz.net/razisci/spolnost/dodaj-article-page-220203095126/>, sneto dne: 1. 2. 2023.
- Korošec, S., Vučenović, S., Šarkan, M. (2005). *Problematika prezgodnjega spolnega življenja, raziskovalna naloga*. Dostopno na: <https://www.knjiznica-celje.si/raziskovalne/7020050299.pdf>, sneto dne: 5. 1. 2023.
- Krivec, T. (2016) *Spolno nasilje med mladostniki z zmerno motnjo v duševnem razvoju v institucijah*. Diplomaska naloga. Univerza v Ljubljani: Pedagoška fakulteta. Dostopno na: http://pefprints.pef.uni-lj.si/3694/1/Tina_Krivec.diploma.pdf, sneto dne: 5.11.2022.
- Skoberne, M. (2004). *Spolnost in spolno zdravje: spolnost, 1. del*. Obzornik Zdravstvene Nege, 38(1), 31–41. Dostopno na: <https://obzornik.zbornica-zveza.si/index.php/ObzorZdravNeg/article/view/2480>, sneto dne: 15. 12. 2022.
- Zupančič, M. (2004). Opredelitev razvojnega obdobja in razvojne naloge v mladostništvu. V: M. Zupančič in L. Marjanovič Umek (ur.), *Razvojna psihologija*. (str. 511 – 525). Ljubljana: Znanstvenoraziskovalni inštitut Filozofske fakultete.
- Zupančič, M. in Svetina, M. (2004). Socialni razvoj v mladostništvu. V: M. Zupančič in L. Marjanovič Umek (ur.), *Razvojna psihologija*. (str. 589 – 611). Ljubljana: Znanstvenoraziskovalni inštitut Filozofske fakultete.

7.0 PRILOGA

- Priloga 1: Anketni vprašalnik o medosebnih odnosih in spolnosti za osnovnošolce

Priloga 1:

ANKETNI VPRAŠALNIK O MEDOSEBNIH ODNOSIH IN SPOLNOSTI ZA OSNOVNOŠOLCE

Pozdravljeni,

smo Luna, Zala, Alja iz OŠ Sveti Jurij. V letošnjem šolskem letu želimo raziskati področje medosebnih odnosov in spolnosti ter koliko o tem vemo osnovnošolci. Naša anketa je anonimna, zato vas prosimo, da ste pri odgovorih iskreni. Hvala že vnaprej za vaše sodelovanje in čas.

Spol: (Ustrezno obkrožite.) M Ž

Razred, ki ga obiskuješ: (Zapiši.) _____ razred

Katero osnovno šolo obiskuješ? (Napiši.) _____

1. **Kje si dobil prve informacije o spolnosti?** (Lahko izbereš več odgovorov.)

- a) od staršev
- b) od učiteljev
- c) od prijateljev
- d) iz medijev (tv, internet)
- e) drugo (Prosimo, napišite.): _____

2. **Informacije o spolnosti lahko dobimo iz več virov. Pri vsakem od njih oceni, kako pogosto iščeš informacijo na ta način. Izbiraj med ocenami od 1 (nikoli) do 5 (vedno).**

Trditev	Ocena 1 (nikoli)	Ocena 2 (redko)	Ocena 3 (srednje pogosto)	Ocena 4 (pogosto)	Ocena 5 (vedno)
O spolnosti se pogovarjam s svojimi starši.					
O spolnosti se pogovarjam s svojimi prijatelji.					
O spolnosti berem knjige in strokovne članke.					
O spolnosti iščem informacije na spletu.					

3. Spodaj so našteje različne spolne aktivnosti. Za vsako od njih oceni, ali se ti zdi primerna za osnovnošolce.

a) zaljubljenost	DA	NE
b) poljubljanje	DA	NE
c) otipavanje (dotikanje spolnih organov)	DA	NE
d) objemanje	DA	NE
e) spolni odnos	DA	NE
f) samozadovoljevanje	DA	NE

4. V spodnji tabeli so našteje različne spolne aktivnosti. Za vsako od njih označi, če si jo že počel.

Trditev	DA	NE
Ali si že bil zaljubljen?		
Ali si objel že nekoga, ki ti je všeč?		
Ali si se že s kom, ki ti je všeč, poljubljal?		
Ali si že koga otipaval?		
Ali te je že kdo otipaval?		
Ali si kdaj pošiljal svoje seksualne slike (gole ali v spodnjem perilu)?		
Ali si kdaj dobil seksualne slike?		
Ali si se že kdaj samozadovoljeval?		
Ali si že imel spolni odnos?		

5. Ali katero od spolnih aktivnosti, ki si jih počel, obžaluješ?

a) DA. b) NE.

V nadaljevanju je nekaj vprašanj, s pomočjo katerih želimo preveriti tvoje vedenje o spolnosti, delovanju spolnih organov ter zanositvi. Prosimo te, da odgovoriš na vsa vprašanja.

6. V spodnji tabeli je nekaj trditev. Za vsako od njih izberite, ali je pravilna ali napačna.

Trditev	PRAVILNO	NAPAČNO
1. Med puberteto se telo deklet in fantov zelo spremeni.		
2. Do menstruacije pride enkrat na mesec, ko jajčece zapusti jajčnik.		
3. Jajčece se oplodi v maternici.		
4. Semenčica so spravljena v moških modih.		
5. Pri prvem spolnem odnosu ženska ne more zanositi.		

6. Kontracepcijska tableta je najučinkovitejše kontracepcijsko sredstvo.		
7. Med menstruacijo ženska ne more zanositi.		
8. Puberteta se pri dekletih in fantih dogaja v isti starosti.		
9. Nekateri fantje imajo menstruacijo.		
10. Sperma zapusti spolni ud pri ejakulaciji.		
11. Do oploditve-združitve jajčeca in semenčica pride v nožnici.		
12. Žensko jajcece lahko oplodi več semenčic.		
13. Moško telo proizvede več milijonov semenčic na dan.		
14. Menstruacija lahko traja od 3 do 7 dni.		
15. Med menstruacijo se ne bi smeli ukvarjati s športom ali plavati.		
16. Menstruacija traja od pubertete naprej do konca življenja.		
17. Maternica je organ, v katerem zraste plod.		
18. Krče lahko pripišemo krčenju maternice med menstruacijo.		
19. Erekcija je utrditev moškega spolnega uda.		

7. V spodnji tabeli so navedene različne trditve. Označi, kako se strinjaš z njimi (ocena 1- popolnoma se ne strinjam ocena 5- popolnoma se strinjam).

Trditev	Ocena 1 (popolnoma se ne strinjam)	Ocena 2 (se ne strinjam)	Ocena 3 (srednje se strinjam)	Ocena 4 (strinjam se)	Ocena 5 (popolnoma se strinjam)
V osnovni šoli je dovolj spolne vzgoje.					
Spolnost je med osnovnošolci tema, o kateri jim je nerodno govoriti.					
Za prvi spolni odnos se mladi odločajo zaradi vpliva vrstnikov.					
Če sta dva zelo zaljubljena, si lahko pošiljata "intimne"					

slike (v spodnjem perilu).					
Če ima punca, mlajša od 15 let, starejšega fanta in se oba strinjata, ni nič narobe, če imata spolni odnos.					
Normalno se mi zdi, da imajo mladi prvi spolni odnos že v osnovni šoli.					
Nič ni narobe, če na spletu gledamo pornografske vsebine.					
Normalno je, če eksperimentiramo s spolnostjo že v osnovni šoli.					
Pred prvim spolnim odnosom bi se morali pogovoriti s svojimi starši.					

8. Kakšno je na splošno znanje in mnenje osnovnošolcev o spolnosti ?(Prosim, napiši.)

9. Kdo ima po tvojem mnenju več znanja o spolnosti?

- a) Dekleta.
- b) Fantje.
- c) Približno enako.
- d) Drugo: _____

10. Kaj bi storil, če bi te kdo nagovarjal v spolno aktivnost, ki je ti ne želiš? (Lahko izbereš več odgovorov.)

- a) Povedal bi staršem ali drugi odrasli osebi.
- b) Povedal bi prijatelju.
- c) Povedal bi strokovnemu delavcu v šoli.
- d) Nikomur ne bi povedal.
- e) Poklical bi TOM telefon.
- f) Drugo: _____

10. Zaradi katerega od spodaj naštetih razlogov bi se oz. si se odločil za prvi spolni odnos? (Lahko izbereš več odgovorov.)

- a) Izkoristil bi oz. sem prvo priložnost.
- b) Ko bom imel oz. sem imel občutek, da sem dovolj star.
- c) Ko bom oz. ko sem bil v resni zvezi, ki traja že dlje časa.
- d) Ko si bova oz. sva si to oba želela.
- e) Ko bom imel oz. sem imel partnerko zelo rad.
- f) Drugo: _____

HVALA ZA TVOJ ČAS IN ODGOVORE.